राज्यक्षेत्रा पूर्व परीक्षा - 2009

Code: KNM

परीक्षा दि : 93 फेब्रुवारी, 99 प्रश्नपुस्तिका क्रमांक

No.279089

प्रश्नपुस्तिका

सामान्य क्षमता चाचणी

एकुण प्रश्न : 200

एकुण गुण: 200

शेवटचा अंक

वेळ : 2 (दोन) तास

सूचना

- सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी. परीक्षा-क्रमांक
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- कंद्राची संकताक्षरे
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नम्द करावा**.
- (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचिवली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमुद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमुद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

(ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताइन पहावा.

(5) <u>सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व</u> प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास** त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणन वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमुद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमुद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमुद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील''.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनिधकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर

KNM

2

Α

1.

1857 च्या उठावाचे तात्कलिक कारण होते

	(1) गाईची व डुकराची चरबी लव	नेल्या काडतुसांच्या उपयोग
	(2) अनेक संस्थाने खालसा करणे	
	(3) ख्रिश्चन धर्मप्रसार करणे	
	(4) पदव्या, वतने आणि पेन्शन्स	ाद करणे
	The immediate cause of the l	Revolt of 1857 was
	(1) Use of cartridges grease	d with cow fat and pig fat
	(2) Annexation of several st	ates
	(3) The spread of Christian	ty
	(4) Abolition of titles, vatan	s and pensions
2.	पुढीलपैकी कोणाच्या प्रेरणेने भारतीय	राष्ट्रीय काँग्रेसची स्थापना झाली ?
	(1) दादाभाई नौरोजी	(2) व्योमेशचंद्र बॅनर्जी
	(3) सर ए.ओ. ह्यूम	(4) लोकमान्य टिळक
	Who, from the following, was	inspired to found the Indian National Congress?
	(1) Dadabhai Naoroji	(2) Vyomeshchandra Banerjee
	(3) Sir A.O. Hume	(4) Lokmanya Tilak
3.	पुणे येथे "आर्य महिला समाजाची"	स्थापना कोणी केली ?
	(1) सावित्रीबाई फुले	(2) पंडिता रमाबाई
	(3) इरावती कर्वे	(4) अनुताई वाघ
	Who founded "Arya Mahila S	amaj" in Pune ?
	(1) Savitribai Phule	(2) Pandita Ramabai
	(3) Iravati Karve	(4) Anutai Wagh
4.	कोणाच्या प्रेरणेने 1947 मध्ये "इंडिय	न नॅशनल ट्रेंड युनियन काँग्रेस'' स्थापन करण्यात आली ?
	(1) पंडित नेहरू	(2) डॉ. राजेंद्र प्रसाद
	(3) सरदार पटेल	(4) गुलझारीलाल नंदा
	Who was the source of ins Congress" in 1947?	piration to found the "Indian National Trade Union
	(1) Pandit Nehru	(2) Dr. Rajendra Prasad
	(3) Sardar Patel	(4) Gulzarilal Nanda

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

5.	''विद	ग्रापीठ अनुदान अ	भायोगार्च	ो'' स्थापना	कोणत्या वर्षी झ	ाली ?		
	(1)	1957	(2)	1958	(3)	1956	(4)	1959
	In v	vhich year wa	as the	"Universi	ty Grants Co	mmission"	established (	?
	(1)	1957	(2)	1958	(3)	1956	(4)	1959
6.	''सोस	सायटी फॉर दी प्र	गेटेक्शन	। ऑफ हिन्दू	लिजन'' ही सं	स्था कोणी स्थ	ापन केली ?	
	(1)	वि.दा. सावरक	र आणि	अनंत कान्हे	रे			
	(2)	वासुदेव चाफेक	र आणि	ा दामोदर चा	फेकर			
	(3)	अनंत कान्हेरे	आणि ब	ाळकृष्ण चापे	क्कर			
	(4)	दामोदर चाफेक	र आणि	बाळकृष्ण न	वाफेकर			
	Who	established	the "S	Society for	the Protection	on of Hindu	Legion"?	
	(1)	V.D. Savark	ar and	d Anant K	anhere			
	(2)	Vasudeo Ch	afekar	and Dam	odar Chafek	ar		
	(3)	Anant Kanl	nere a	nd Balkris	hna Chafeka	r		
	(4)	Damodar C	hafeka	er and Bal	krishna Chaf	ekar		
7.	''सुध	गरक'' हे वृत्तपत्र	कोणी	सुरू केले ?				
	(1)	डॉ. बाबासाहेब	आंबेड	कर	(2)	गोपाळ गणेश	रा आगरकर	
	(3)	लोकमान्य टिळ	क		(4)	विष्णुशास्त्री '	चिपळूणकर	
	Who	started the	newsp	oaper "Sud	harak" ?			
	(1)	Dr. Babasal	neb An	nbedkar	(2)	Gopal Gar	nesh Agarka	r
	(3)	Lokmanya '	F ilak	,	(4)	Vishnusha	astri Chiplur	nkar
8.	''मान	नव धर्म सभा'' य	- ग संस्थे	ची स्थापना	कोणी केली ?			
	(1)	महात्मा ज्योतीब	ना फुले		(2)	गणेश वासुदे	व जोशी	
	(3)	बाबा पदम्नजी			(4)	दादोबा पांडुर	रंग तर्खंडकर	
	"Ma	nav Dharma	Sabha	a" instituti	on was estab	olished by		
	(1)	Mahatma J	+:h-a	Dhulo	(2)	Ganesh V	asudeo Joshi	i
	(1)	Manauna o	youba	rnuie	(2)	Cidile Dir i	asaaco ocum	•

(3) Adult Education(4) Female Education

(2) Free and Compulsory Primary Education

13.	क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने	भारताचा	जगात	_ क्रमांक	लागतो.		
	(1) पाचवा	(2)	सहावा	(3)	सातवा	(4)	आठवा
	India has		rank in the world	d as p	er the area.		
	(1) Fifth	(2)	Sixth	(3)	Seventh	(4)	Eighth
14.	पर्वतीय मृदेस		मृदा म्हणून ओळखल	ा जाते.			
	(1) काळी कापस	गची		(2)	अपरिपक्व		
	(3) पीट			(4)	अल्कली		
	Mountain soil	is know	n as				
	(1) Black cott	ton soil		(2)	Unmatured soil		
	(3) Peat soil			(4)	Alkali soil		
15.	महाराष्ट्रात क्षेत्रफळा	ने सर्वात	मोठा जिल्हा		—————————————————————————————————————		
	(1) पुणे	(2)	अहमदनगर	(3)	नागपूर	(4)	यवतमाळ
	dist	rict of l	Maharashtra is la	rgest	according to the a	rea.	
	(1) Pune	(2)	Ahmednagar	(3)	Nagpur	(4)	Yavatmal
16.	मेळघाटचा 'व्याघ्र	प्रकल्प' _	 जिल्हया	त वसले	नेला आहे.		
16.	मेळघाटचा 'व्याघ्र १ (1) गडचिरोली		जिल्हया भंडारा		_	(4)	यवतमाळ
16.	(1) गडचिरोली	(2)		(3)	अमरावती	(4)	यवतमाळ
16.	(1) गडचिरोली 'Project Tiger' :	(2) at Melg	भंडारा hat is located in ₋	(3)	अमरावती	. ,	
16.	(1) गडचिरोली 'Project Tiger' : (1) Gadchirol	(2) at Melg i (2)	भंडारा hat is located in ₋	(3)	अमरावती district.	. ,	
	(1) गडचिरोली 'Project Tiger' : (1) Gadchirol	(2) at Melg i (2)	भंडारा hat is located in _. Bhandara	(3)	अमरावती district.	. ,	
	(1)गडचिरोली'Project Tiger' :(1)Gadchirolकोणते लाकुड प्रामु(1)चंदन	(2) at Melg i (2) ————————————————————————————————————	भंडारा hat is located in ₋ Bhandara —————————— र्निचर साठी वापरले ज	(3) (3) (3) (3)	अमरावती district. Amravati	(4)	Yavatmal
	(1)गडचिरोली'Project Tiger' :(1)Gadchirolकोणते लाकुड प्रामु(1)चंदन	(2) at Melg i (2) ————————————————————————————————————	भंडारा hat is located in _s Bhandara ———————————————————————————————————	(3) (3) (3) (3)	अमरावती district. Amravati	(4)	Yavatmal
	(1) गडचिरोली 'Project Tiger' : (1) Gadchirol कोणते लाकुड प्रामु (1) चंदन Which wood is (1) Sandal	(2) at Melg i (2) gख्याने फ (2) mostly (2)	भंडारा hat is located in _ Bhandara ———————————————————————————————————	(3) (3) (3) (3) ture ? (3)	अमरावती district. Amravati वड Banyan	(4)	Yavatmal आंबा
17.	(1) गडचिरोली 'Project Tiger' : (1) Gadchirol कोणते लाकुड प्रामु (1) चंदन Which wood is (1) Sandal	(2) at Melg i (2) gख्याने फ (2) mostly (2)	भंडारा hat is located in Bhandara र्निचर साठी वापरले ज साग utilized for furnit	(3) (3) (3) (3) ture ? (3)	अमरावती district. Amravati वड Banyan	(4)	Yavatmal आंबा
17.	(1) गडचिरोली 'Project Tiger' : (1) Gadchirol कोणते लाकुड प्राम् (1) चंदन Which wood is (1) Sandal या	(2) at Melg i (2) gख्याने फ (2) mostly (2)	भंडारा hat is located in Bhandara र्निचर साठी वापरले ज साग utilized for furnit	(3) (3) (3) (3) ture ? (3) (3)	अमरावती district. Amravati वड Banyan ऊन मिळते. कोल्हापूर	(4)	Yavatmal आंबा
17.	(1) गडचिरोली 'Project Tiger' : (1) Gadchirol कोणते लाकुड प्राम् (1) चंदन Which wood is (1) Sandal या (1) सातारा (3) कराड	(2) at Melg i (2) gख्याने फ (2) mostly (2) ठिकाणी	भंडारा hat is located in Bhandara र्निचर साठी वापरले ज साग utilized for furnit	(3) (3) (3) ture ? (3) दीस येड (2) (4)	अमरावती district. Amravati वड Banyan कन मिळते. कोल्हापूर महाबळेश्वर	(4)	Yavatmal आंबा
17.	(1) गडचिरोली 'Project Tiger' : (1) Gadchirol कोणते लाकुड प्राम् (1) चंदन Which wood is (1) Sandal या (1) सातारा (3) कराड	(2) at Melg i (2) gख्याने फ (2) mostly (2) ठिकाणी	भंडारा hat is located in _ Bhandara र्निचर साठी वापरले ज साग utilized for furnit Teak कोयना नदी कृष्णा न	(3) (3) (3) ture ? (3) दीस येड (2) (4)	अमरावती district. Amravati वड Banyan कन मिळते. कोल्हापूर महाबळेश्वर	(4)	Yavatmal आंबा

GICII	लिपैकी कोणती व्यक्ती भारतीय संविधान मसु	दा समि	तीची सदस्य नव्हती ?	
(1)	डॉ. के.एम. मुन्शी	(2)	पंडित जवाहरलाल नेहरू	
(3)	एन. गोपालस्वामी अय्यगांर	(4)	श्री डी.पी. खैतान	
	_	not a	a member of the Draftin	g Committee of
(1)	Dr. K.M. Munshi	(2)	Pandit Jawaharlal Nel	nru
(3)	N. Gopalaswami Ayyangar	(4)	Mr. D.P. Khaitan	
भारत	चे संविधान तयार करणारी संविधान सभा		निर्माण झाली.	
(1)	1946 च्या कॅबिनेट मिशन योजनेन्वये			
(2)	1947 च्या भारतीय स्वातंत्र्याच्या कायद्यान्वये			
(3)	हंगामी सरकारच्या ठरावान्वये			
(4)	भारताच्या राष्ट्रीय काँग्रेस द्वारा			
The	Constitution of India was enacted by	y a Co	onstituent Assembly set	up
(1)	under the Cabinet Mission Plan, 19	946		
(2)	under the Indian Independence Ac	t, 194	7	
(3)	under the resolution of the Provision	onal C	Government	
(4)	by the Indian National Congress			
मुंबई	उच्च न्यायालयाची न्यायिक खंडपीठे कुठे अ	ाहेत ?		
(1)	बीड, कोल्हापूर व अकोला	(2)	पुणे, नाशिक व अमरावती	
(3)	नागपूर, औरंगाबाद व पणजी	(4)	नांदेड, धुळे व चंद्रपूर	
Whe	ere are the Judicial benches of Mum	bai H	igh Court situated?	
(1)	Beed, Kolhapur and Akola	(2)	Pune, Nashik and Ama	aravati
(3)	Nagpur, Aurangabad and Panaji	(4)	Nanded, Dhule and Ch	nandrapur
महारा	ष्ट्राच्या विधान परिषदेची सदस्य संख्या (stre	ngth)	किती आहे ?	
(1)	72 (2) 36	(3)	90 (4)	78
How	much is the strength of the Legisla	ative (	Council of Maharashtra	?
(1)	72 (2) 36	(3)	90 (4)	
	(3) Whithe (1) (3) भारत (1) (2) (3) (4) The (1) (2) (3) (4) サjबई (1) (3) Whe (1) (3) 中हारा (1)	(3) एन. गोपालस्वामी अय्यगांर Which among the following persons was the Indian Constitution? (1) Dr. K.M. Munshi (3) N. Gopalaswami Ayyangar भारताचे संविधान तयार करणारी संविधान सभा	(3) एन. गोपालस्वामी अय्यगांर (4) Which among the following persons was not at the Indian Constitution? (1) Dr. K.M. Munshi (2) (3) N. Gopalaswami Ayyangar (4) भारताचे संविधान तयार करणारी संविधान सभा (1) 1946 च्या कॅबिनेट मिशन योजनेन्वये (2) 1947 च्या भारतीय स्वातंत्र्र्याच्या कायद्यान्वये (3) हंगामी सरकारच्या उरावान्वये (4) भारताच्या राष्ट्रीय काँग्रेस द्वारा The Constitution of India was enacted by a Cottle under the Cabinet Mission Plan, 1946 (2) under the Indian Independence Act, 194 (3) under the resolution of the Provisional Cottle under the resolution of the Provisional Cottle by the Indian National Congress मुंबई उच्च न्यायालयाची न्यायिक खंडपीठे कुठे आहेत ? (1) बीड, कोल्हापूर व अकोला (2) (3) नागपूर, औरंगाबाद व पणजी (4) Where are the Judicial benches of Mumbai H (1) Beed, Kolhapur and Akola (2) (3) Nagpur, Aurangabad and Panaji (4) महाराष्ट्राच्या विधान परिषदेची सदस्य संख्या (strength) (1) 72 (2) 36 (3)	(3) एन. गोपालस्वामी अय्यगांर (4) श्री डी.पी. खेतान Which among the following persons was not a member of the Draftin the Indian Constitution? (1) Dr. K.M. Munshi (2) Pandit Jawaharlal Nel (3) N. Gopalaswami Ayyangar (4) Mr. D.P. Khaitan भारताचे संविधान तयार करणारी संविधान सभा निर्माण झाली. (1) 1946 च्या कॅबिनेट मिशन योजनेन्वये (2) 1947 च्या भारतीय स्वातंत्र्याच्या कायद्यान्वये (3) हंगामी सरकारच्या ठरावान्वये (4) भारताच्या राष्ट्रीय कॉग्रेस द्वारा The Constitution of India was enacted by a Constituent Assembly set (1) under the Cabinet Mission Plan, 1946 (2) under the Indian Independence Act, 1947 (3) under the resolution of the Provisional Government (4) by the Indian National Congress मुंबई उच्च न्यायालयाची न्यायिक खंडपीठे कुठे आहेत ? (1) बीड, कोल्हापूर व अकोला (2) पुणे, नाशिक व अमरावती (3) नागपूर, औरंगाबाद व पणजी (4) नांदेड, धुळे व चंद्रपूर Where are the Judicial benches of Mumbai High Court situated ? (1) Beed, Kolhapur and Akola (2) Pune, Nashik and Ama (3) Nagpur, Aurangabad and Panaji (4) Nanded, Dhule and Chart Heirippiच्या विधान परिषदेची सदस्य संख्या (strength) किती आहे ?

23.	खाल	ील बाबींचा विचार करा :		
	I.	भारतीय राज्यघटनेनुसार भारताच्या राष्ट्रपती	ना मंत्री	मंडळाच्या सल्ल्यानुसारच कारभार करावा लागतो.
	II.	राष्ट्रपती त्या सल्याचा पुनर्विचार करा	ग्यासाठी	पुन्हा मंत्रीमंडळाकडे पाठवू शकतात परंतु
		पुनर्विचारानंतर मंत्रीमंडळाने दिलेला सल्ला	राष्ट्रपर्त	ोवर बंधनकारक नाही.
	(1)	I व II दोनहीं बरोबर आहे	(2)	I बरोबर व II चूक आहे
	(3)	II बरोबर व I चूक आहे	(4)	I व II दोनही चूक आहे
	Con	sider the following:		
	I.	The President according to Indian advice given by the Council of Mir		citution shall act in accordance with the
	II.	The President may require the Country but that advice is not binding on		of Ministers to reconsider such advice, esident.
	(1)	I and II both are correct	(2)	I is correct and II is incorrect
	(3)	II is correct and I is incorrect	(4)	I and II both are incorrect
24.	महार	ाष्ट्राच्या विधानपरिषदेत सध्या किती सभासद	आहेत :	? .
	(1)	19	(2)	48
	(3)	78	(4)	यापैकी कोणतेही नाही
	Hov	v many members are there in Maha	ırashtı	ra Vidhan Parishad at present?
	(1)	19	(2)	48
	(3)	78	(4)	None of these
25.	पंचाय	न्त पत समितीचा प्रशासकीय प्रमुख व सचिव म्ह	— णुन को	ण कार्य करतो ?
	(1)	विस्तार अधिकारी	(2)	ग्रामसे वक
	(3)	सभापती	(4)	गट विकास अधिकारी
	Who	o works as a Chief Administrative Of	ficer a	nd Secretary of the Panchayat Samiti?
	(1)	Extension Officer	(2)	Gramsevak
	(3)	Sabhapati	(4)	Block Development Officer
26.	महार	ष्ट्रातील महानगरपालिकेच्या महापौरांचा कालाव	ाधी खा	लीलपैकी कोणता ?
	(1)	एक वर्ष (2) अडीच वर्ष	(3)	पाच वर्ष (4) साडेतीन वर्ष
		ich one of the following durations poration in Maharashtra?	is th	ne tenure of the Mayor of Municipal
	(1)	1 year (2) 2.5 years	(3)	5 years (4) 3.5 years

27.	पंचायत समिती पातळीवर प्रशासकीय नेतृत्व कोण करतो ? (1) गट विकास अधिकारी (2) पंचायत समिती सभापती (3) पंचायत समिती उप-सभापती (4) जिल्हाधिकारी Who performs the administrative leadership at Panchayat Samiti level ? (1) Block Development Officer (2) President of Panchayat Samiti (3) Vice-President of Panchayat Samiti (4) District Collector
28.	महाराष्ट्रात एका वित्तिय वर्षात ग्रामसभेच्या किमान किती बैठका घेणे बंधनकारक आहे ?
	(1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 2
	Minimum how many meetings of Gram Sabha must be held in a Financial Year in Maharashtra?
	(1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 2
29.	महाराष्ट्रात जिल्हा परिषदेचे सचिव कोण असतात ? (1) जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी (2) जिल्हा परिषदेचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (3) सार्वजनिक बांधकाम खात्याचे मुख्य कार्यकारी अभियंता (4) जिल्हाधिकारी Who is the Secretary of Zilla Parishad in Maharashtra ? (1) Chief Executive Officer of Zilla Parishad (2) Deputy Chief Executive Officer of Zilla Parishad (3) Chief Executive Engineer of PWD (4) District Collector
30.	खालीलपैकी कोणते विधान ग्रामसभेला लागू होत नाही ? (1) गावातील सर्व प्रौढ नागरिक ग्रामसभेचे सदस्य असतात. (2) ग्रामसभेच्या बैठकीचे अध्यक्षस्थान सरपंच भूषवितात. (3) सरपंचांच्या अनुपस्थितीत उपसरपंच अध्यक्षस्थान भूषवितात. (4) सरपंच व उपसरपंचांच्या अनुपस्थितीत ग्राम सेवक ग्रामसभेचे अध्यक्षस्थान भूषवितात. Which of the following sentences is not applicable to Gram Sabha? (1) Gram Sabha is constituted of all adult members of the village. (2) Sarpanch chairs the meeting of the Gram Sabha. (3) In the absence of Sarpanch, Deputy Sarpanch chairs the meeting of the Gram Sabha. (4) In the absence of both Sarpanch and Deputy Sarpanch, the Gram Sabha meeting is chaired by the Gram Sevak.

31.	खालीलपैकी कोणत्या दिव्याची कार्यक्षमता जा	ास्त आहे ?	
	(1)	(2)	ट्युबलाईट
	(3) सोडीयम व्हेपर लॅम्प	(4)	यांपैकी कोणतेही नाही
	Which one of the following lamps h	as maxim	um efficiency?
	(1) Bulb	(2)	Tubelight
	(3) Sodium Vapour Lamp	(4)	None of these
32.	चंद्र क्षितीजाजवळ असताना मोठा दिसतो. य	ाचे कारण म्ह	णजे
	(1) दृष्टीभ्रम	(2)	वातावरणीय अपवर्तन
	(3) प्रकाशाचे विकिरण	(4)	प्रकाशाचे अपस्करण
	When the Moon is near the horizon	ı, it appear	rs big. This is due to
	(1) Optical illusion	(2)	Atmospheric refraction
	(3) Scattering of light	(4)	Dispersion of light
33.	खाण्याच्या सोड्याचे शास्त्रीय नाव		
	(1) सोडियम [े] बायकार्बोनेट	(2)	सोडियम कार्बोनेट
	(3) कैलशियम कार्बोनेट	(4)	कैलशियम क्लोराइड
	Baking Soda is known as		
	(1) Sodium bicarbonate	(2)	Sodium carbonate
	(3) Calcium carbonate	(4)	Calcium chloride
34.	पहिली औद्योगिक क्रांती म्हणजे भारतातील वु	 ठुटल्या प्राचीन	
	(1) कापड उद्योग	(2)	धातू उद्योग
	(3) जहाज उद्योग	(4)	यापैकी कोणतेही नाही
		n in the fi	rst industrial revolution relocated from
	India to Great Britain is (1) Textile	(2)	Metallurgical
	(3) Shipping	(4)	None of these
	(o) ompping		
35.	भारत सरकारने एप्रिल 1999 मध्ये 'मुक्त आव		_
	(1) हवाईमाल वाहतुक	, ,	द्विपक्षी विमान सेवा
	(3) हवेतील उड्डयन कलेचा विकास	(4)	विमान उड्डयन विकासासाठी
	For what purpose did the Indian Sky Policy'?	Governm	ent introduce in April 1999 the Open
	(1) Cargo transport	(2)	Bilateral Air Service
	(3) Aircraft development	(4)	Development of air-worthiness

36.	उर्जा समय जाते ?	स्या सोडविण्य	ासाठी '	वापरणाऱ्या अणूशर्क्त	रिॲक्ट	र मध्ये को	गत्या पदार्थाः	वे आणि	ण्वक विभाजन केल्या
		निअम ²³⁵	(2)	यूरेनिअम ²³⁸	(3)	थोरीअम ^{2}	32	(4)	रेडीअम ^{226}
	To solve	e the probl	em of	electricity, nucl	ear pro	cess occu	irs in nuc	lear p	ower reactor by
		of which n	nateri						
	(1) U	235	(2)	U^{238}	(3)	Th ²³²		(4)	Ra ²²⁶
37.	जोड्या ज्	ुळवा :							
	•	पत्र			i.	पदार्थ तंत्र	•		
		भासी अभ्यास			ii.	जैव तंत्रज्ञ			
	,	नुकीय अभियां			iii.	संगणक ।			
		यंचलित चल			iv.	संचारण	तंत्रज्ञान		
	(1) a-	iv, b-iii, c	-ii, d	-i	(2)	a-iii, b	-iv, c-i , d	l-ii	
	(3) a-	i, b-iv, c-i	iii, d-	ii	(4)	a-ii, b-	i, c-iv, d	-iii	
		the pairs :							
		mail			i.		als Techno	ology	
		rtual class			ii.	Biotech			
		enetic Eng	ineeri	ng	iii.	_	ter Techno	-	_
		ГМ			iv.		inication '		ology
		iv, b-iii, c			(2)		-iv, c-i, c		
	(3) a-	i, b-iv, c-i	iii, d-	ii	(4)	a-ii, b-	i, c-iv, d	-iii	
38.	मृगजळ _			तयार होते.					
	. ,			प्रकाशाचे अपवर्तन		(2)	प्रकाशाचे प		•
	(3) স্ব	ज्ञशाचे अपव	र्तन			(4)	प्रकाशाचे 1	वेवर्तन	
	•	is formed							
	(1) Te	errestrial h	eating	g and refraction	of ligh	t (2)	Reflectio	n of l	light
	(3) Re	efraction of	f light			(4)	Diffracti	on of	light
39.	आधुनिक	तंत्रज्ञानाचा वि	वकास	हा दिवसेंदिवस खात	 नील गोर्ष्ट	ोंवर अवलं	बून आहे		
		विध क्षेत्रातील							
		हाच क्षेत्रातील	संशोध	ान					
		चिन ज्ञान							
		पैकी कोणतेही							
		_		evelopment is in		_		ende	nt on
		-	•	rom large numb		sciplines	3		
				rom single discij	pline				
		ncient kno one of thes	_	e					
				COR BOHOLI WO					<del></del>

40.	प्रगत देश व भारत याच्यामधील देरी कमी ह	ण्याकरोता			
	(1) अकुशल मनुष्यबळ				
	(2) भरपुर मनुष्यबळ व संस्थिक श्रोत				
	(3) कमी दर्जाच्या मुलभूत सोयी सुविधा				
	(4) यापैकी कोणतेही नाही				
	The gap between developed countries	es and Inc	dia is reduced	i by	
	(1) Unskilled manpower (2) Tremendous manpower and ins	stitutional	resources		
	(3) Poor infrastructure	stitutiona	resources		
	(4) None of these				
41.	खालील निर्देशीत ऐकण्याच्या प्रमाणानुसार ना आहे ?	गरीकांची ऐव	कण्याची क्षमता,	ऐकण्यात बिघाड न होता	किर्त
	(1) 110 dB (2) 85 dB	(3)	95 dB	(4) 100 dB	
	From the following, state the valu	e of loud	ness, where	a person can tolerate	the
	exposure without any damage to he	aring.			
	(1) 110 dB (2) 85 dB	(3)	95 dB	(4) 100 dB	
42.	क्ष-किरणे जास्त प्रमाणात शरीरावर पडल्यामूळ	काय परिण	गाम होतो ?		
	(1) रक्तक्षय होतो		उत्पादन क्षमता	कमी होते	
	(3) आंतर रक्तस्राव होतो	(4)	मानसिक दुर्बल	य येते	
	Out of the following, which is the body?	effect of	a lethal dose	e exposure of X-rays to	o the
	(1) Anaemia	(2)	Reduced fer	tility	
	(3) Internal haemorrhage	(4)	Mental reta	ardation	
43.	धातूंच्या संदर्भातील कोणते विधान बरोबर <i>ना</i>	ही ?			
	(1) धातू सुवाहक असतात.				
	(2) धातूंचा पृष्ठभाग चकचकीत असतो.				
	(3) धातू वर्धनीय व तंतुक्षम असतात.				
	(4) धातूंमधून विद्युत्-चुंबकीय लहरी प्रवाही	त होतात.			
	Which statement regarding metals		rect?		
	(1) Metals are good conductors.				
	(2) Metals have shining surface.				
	(0) 75 (1) 11 11 3.1 (	•1			
	(3) Metals are malleable and duct	ıle.			

44. खालीलपैकी कोणत्या वायुमुळे पृथ्वीचे वातावरण उबदार आ	उबदार आहे	वातावरण उबदार	पृथ्वीचे	वायमुळे	कोणत्या	खालीलपैकी	44.
---	-----------	---------------	----------	---------	---------	-----------	-----

- (1) ओझोन
- (2) प्राणवायु
- (3) कर्बाम्ल वायु
- (4) हवा

Earth is warm due to the presence of the following.

- (1) Ozone
- (2) Oxygen
- (3) Carbon dioxide
- (4) Air

45. प्रयावरण दुषित करण्याचे आपले प्रमाण हे

- (1) पृथ्वीच्या नैसर्गिक प्रदुषण शोषण क्षमतेपेक्षा कमी आहे
- (2) पृथ्वीच्या नैसर्गिक प्रदुषण शोषण क्षमतेपेक्षा ज्यास्त आहे
- (3) पृथ्वीच्या नैसर्गिक प्रदुषण शोषण क्षमते इतके आहे
- (4) यापैकी कोणतेही नाही

We are polluting the environment at a rate

- (1) less than the Earth's natural ability to absorb pollution
- (2) greater than the Earth's natural ability to absorb pollution
- (3) equal to the Earth's natural ability to absorb pollution
- (4) None of these

46. ग्रामिण विभागातील विद्यार्थी बेरोजगार रहाण्यामागील मुख्य कारण म्हणजे

- तांत्रिक शिक्षण घेण्याबाबत असलेली उदासीनता
- (2) तांत्रिक शिक्षण घेणे
- (3) पदवी व पदव्युत्तर शिक्षण घेणे
- (4) यापैकी कोणतेही नाही

Students from rural areas are unable to secure employment because

- (1) of lack of awareness towards technical education
- (2) they get technical education
- (3) they attend graduation and post-graduation courses
- (4) None of these

47. विजेची वाढती मागणी पूर्ण करण्याकरीता 'इंदिरा गांधी अणूसंशोधन केंद्राने' खालीलपैकी काय तयार आणि विकसीत केला ?

- (1) दाबीत गुरूजल रिएक्टर
- (2) गुरूजल रिएक्टर
- (3) तरल सोडीअम द्वारा थंड केलेले फास्ट ब्रीडर रिएक्टर
- (4) थोरिअम आधारीत रिएक्टर

Which of the following has been developed and designed by 'Indira Gandhi Centre for Atomic Research (IGCAR)' to meet the growing demand for electricity?

- (1) Pressurised heavy water reactor
- (2) Heavy water reactor
- (3) Liquid sodium cooled fast breeder reactor
- (4) Thorium based reactor

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

48.		नेक 'वैज्ञानिक आणि प्रौद्योगिकी' गेला ?	' मूळे यू.एस.ए. मध्ये	रे 1932 साली कोणता	पहिल	ा कृत्री म ं	रबर तयार
	(1)	निओप्रीन	(2)	ब्यूना रबर			
	(3)	गट्टा परचा	(4)	कॅआऊटचौउक			
		h modern Engineering chesized in U.S.A. in 1932		which is the firs	st sy	nthetic	rubber
	(1)	Neoprene	(2)	Buna rubber			
	(3)	Gutta percha	(4)	Caoutchouc			
49.	कर्बार	वे कोणते अपररूप कर्तन व वेध	 ान साठी वापरतात ?				
	(1)	हिरा	(2)	याफाईट			
	(3)	सक्रीय कर्ब	(4)	काळे कर्ब			
		ch allotrope of carbon is	_	and drilling?			
	(1)	Diamond	(2)	Graphite			
	(3)	Activated carbon	(4)	Carbon black			
50.	खार्ल	लिपैकी कोणत्या रोगाचे लसीकर	ण उपलब्ध <i>नाही</i> ?			-	
	(1)	क्षयरोग	(2)	विषम ज्वर			
	(3)	हिवताप	(4)	यकृतदाह-ब			
	Vac	cination is available agair	st all of the follo	wing diseases excep	pt		
	(1)	Tuberculosis	(2)	Typhoid fever			
	(3)	Malaria	(4)	Hepatitis-B			
51.	दशम	ान पद्धतीचा आधार कोणता आ	हे ?				
	(1)	2 (2) 16	(3)	10	(4)	8	
	Wha	at is the base of decimal s	system ?				
	(1)	2 (2) 16	(3)	10	(4)	8	
52.		—————————————————————————————————————	। हाताने न करता सं	गणकाच्या साहयाने शस्त्र	क्रिये	पेचे आयु ^ह	चे नियंत्रित
	(1)	यंत्रमानव	(2)	संगणिकय गन्हे अन्वेश	न		
	(3)	प्रतिकृती निर्माण करणे	(4)	संगणिकय गुन्हे अन्वेश अंदाज वर्तवणे			
	Sur	geons perform delicate o				ugh co	mputers
		ead of manually. This tec					
	(1)	Robotics	(2)	Computer forensic	s		
	(3)	Simulation	(4)	Forecasting			
—————————————————————————————————————	ர கா	ासाठी जागा / SPACE FOR RO	NICH WORK				

5 3.	देशाच्या विकासाचे प्रमाण काय आहे ?		3 5 5
	(1) शहरीकरण	(2)	शैक्षणिक विकास
	(3) औद्योगिक विकास	(4)	रोजगार विकास
	What is the measure of progress of a con		
	(1) Urbanization	(2)	Educational development
	(3) Industrial development	(4)	Employment development
54.	शितगृह आणि शुद्ध हवा पूरक यंत्रणेत उपयोगात क्षयाकरीता जबाबदार आहे ?	येणारा	कोणता रसायन वातावरणातील ओझोन थराच्या
	(1) 「炼ऑन	(2)	हायड्रोफ्ल्यूरोकार्बन
	(3) क्लोरोफ्ल्यूरोकार्बन	(4)	सल्फर डायऑक्साईड (SO ₂)
	Which chemical used in refrigeration ar destruction of ozone layer in the atmosp	nd air	-conditioning system is responsible for
	(1) Freon	(2)	Hydrofluorocarbon
	(3) Chlorofluorocarbon	(4)	${\bf Sulphur\ dioxide\ (SO}_2)$
	—————————————————————————————————————	 फरता ये	
55.			· / // // // // // // // // // // // //
99.	(1) चित्कृती भिंग	(2)	अंतेगोंल भिंग
35.	-	(2) (4)	अतेगील भिग द्विनाभिक भिंग
55.	(1)चित्कृती भिंग(3)बहिगोंल भिंगWhich one of the following lenses	(4)	द्विनाभिक भिंग
55.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग	(4)	द्विनाभिक भिंग
99.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग Which one of the following lenses 'astigmatism'?	(4) shou	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of
56.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens	(4) shou (2) (4)	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens
	(1) चित्कृती भिंग(3) बहिगोंल भिंगWhich one of the following lenses 'astigmatism'?(1) Cylindrical lens (3) Convex lensहिऱ्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पद्ध	(4) shou (2) (4)	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens
	(1)चित्कृती भिंग(3)बहिगोंल भिंगWhich one of the following lenses 'astigmatism'?(1)Cylindrical lens(3)Convex lensहिऱ्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पद्ध	(4) shou (2) (4) तीते अ	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens
	(1)चित्कृती भिंग(3)बहिगोंल भिंगWhich one of the following lenses 'astigmatism'?(1)Cylindrical lens(3)Convex lensहिऱ्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पद्ध (1)(1)टेट्राहेड्रली	(4) shou (2) (4) तीते अ (2) (4)	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens ायोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली
	(1) चित्कृती भिंग (3) बिहगोंल भिंग Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिऱ्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पद्ध (1) टेट्राहेड्ली (3) ऑक्टाहेड्ली	(4) shou (2) (4) तीते अ (2) (4)	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens ायोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली
	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पद्ध (1) टेट्राहेड्रली (3) ऑक्टाहेड्रली In the structure of diamond, carbon ator	(4) shou (2) (4) तीते अ (2) (4) ms are	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens ायोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली
	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पद्ध (1) टेट्राहेड्रली (3) ऑक्टाहेड्रली In the structure of diamond, carbon ator (1) Tetrahedrally	(4) shou (2) (4) तीते अ (2) (4) ms are (2) (4)	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens योजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली ट्रायगोनली e arranged Hexagonally Trigonally
56.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पद्ध (1) टेट्राहेड्रली (3) ऑक्टाहेड्रली In the structure of diamond, carbon ator (1) Tetrahedrally (3) Octahedrally	(4) shou (2) (4) तीते अ (2) (4) ms are (2) (4) जो को	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens गयोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली व arranged Hexagonally Trigonally णात्याही गटाचे रक्त स्विकारू शकेल ?
56.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पद्ध (1) टेट्राहेड्रली (3) ऑक्टाहेड्रली In the structure of diamond, carbon ator (1) Tetrahedrally (3) Octahedrally माणसामध्ये कोणत्या ग्रुपचे रक्त असले पाहिजे की	(4) shou (2) (4) तीते अ (2) (4) ms are (2) (4) जो को	द्विनाभिक भिंग ld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens गयोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली व arranged Hexagonally Trigonally णात्याही गटाचे रक्त स्विकारू शकेल ? (ओ) + (4) (ए बी) +

58. लेसर (LASER) या शब्दाची संक्षिप्त सज्ज्ञा सांगा ?

- (1) लाईट ॲम्पलिफीकेशन बाय इमिशन ऑफ रेडिओशन
- (2) लाईट ॲम्पलिफीकेशन बाय स्टिम्युलेटेड इमिशन ऑफ रेडिओशन
- (3) मायक्रोवेव्ह ॲम्पलिफीकेशन बाय स्टिम्युलेटेड इमिशन ऑफ रेडिओशन
- (4) लाईट इमिशन बाय रेडिओशन

What is meant by LASER?

- (1) Light amplification by emission of radiation
- (2) Light amplification by stimulated emission of radiation
- (3) Microwave amplification by stimulated emission of radiation
- (4) Light emission by radiation

59. खालीलपैकी कोणाचे उपउत्पादन म्हणून विटामीन बी $_{12}$ चे उत्पादन केले जाऊ शकते ?

(1) स्ट्रेप्टोमायसिन

(3) ट्रायकोमायसिन

(4) निओमायसिन

Vitamin B₁₂ can be produced as a by-product of which one of the following?

(1) Streptomycin

(2) Tetramycin

(3) Trichomycin

(4) Neomycin

60. खालीलपैकी कोणता उपकरण 'परस्पर सामान्य अनुमान' तत्वावर कार्य करतो ?

(1) प्रकाश नलिका

(2) ट्रांसफार्मर

(3) फोटो डायोड

(4) एल.ई.डी.

Which one of the following common devices works on the basis of the principle of mutual induction?

(1) Tubelight

(2) Transformer

(3) Photo diode

(4) LED

61. चलनाच्या अवमुल्यनामुळे

- (1) आयात वाढते
- (2) निर्यात वाढते
- (3) बेरोजगारी वाढते
- (4) दोन राष्ट्रांमधील विश्वास वाढतो

Due to devaluation of currency

- (1) Import increases
- (2) Export increases
- (3) Unemployment increases
- (4) Good relationship between two nations develops

	41771	ाचा व्यापारशेष सत	IK DI	ाकूल असण्य	गाच कारण	। म्हण	স		
	(1)	निर्यात वाढ				(2)	आयातीत वाढ		
	(3)	आयातीत घट				(4)	निर्यातीपेक्षा आयात	नीतील वा	ह
	Indi	a's Balance of	Trade	e is not fa	vourable	e bec	ause of		
	(1)	Increase in ex	xport			(2)	Increase in im	port	
	(3)	Decrease in i	mport	;		(4)	More increase	in impo	ort than export
63.	कोण	त्या वर्षी भारताची	निर्यात	आयातीपेक्षा	जास्त हे	ती ?	,		
	(1)	1972 - 73	(2)	1973 – 74		(3)	1969 - 70	(4)	1970 - 71
	In v	vhich year was	India	a's export	greater	thar	import ?		
	(1)	1972 - 73	(2)	1973 – 74		(3)	1969 - 70	(4)	1970 - 71
64.	आया	 ात-निर्यात पास-बुक	योजन	ना कोणत्या	 पंचवार्षिक	योज	 नेत सुरू झाली ?		
	(1)	पाचवी				(2)	तिसरी		
	(3)	सातवी				(4)	यापैकी कोणतेही	नाही	
	In v	vhich Five Year	r Plar	n was imp	ort-expo	rt p	ass-book system	introd	aced?
	(1)	Fifth				(2)	Third		
	(3)	Seventh				(4)	Mone of these		
	_					(4)	None of these		
65.	_		क देश व विव	ा संघटन (C	PEC)	पारात	aोणत्या गटाचा वि	हेस्सा सर्वा	धिक आहे ?
65.	200 (1) (2) (3) (4)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश	ाक देश व विक ा	ा संघटन (C जस संघटन	OPEC) (OECD)	पारात			
35.	200 (1) (2) (3) (4)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश	ाक देश व विक ा	ा संघटन (C जस संघटन	OPEC) (OECD)	पारात	कोणत्या गटाचा हि		
65.	200 (1) (2) (3) (4) Whi	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ich group had l	ाक देश व विक ा	ा संघटन (C जस संघटन	OPEC) (OECD)	पारात	कोणत्या गटाचा हि		
35.	200 (1) (2) (3) (4) Whi (1) (2) (3)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश Ich group had l OPEC OECD Eastern Euro	क देश व विक I larges	ा संघटन (C जस संघटन ot share of	OPEC) (OECD)	पारात	कोणत्या गटाचा हि		
65.	200 (1) (2) (3) (4) Whi (1) (2)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ich group had l OPEC OECD	क देश व विक I larges	ा संघटन (C जस संघटन ot share of	OPEC) (OECD)	पारात	कोणत्या गटाचा हि		
-	200 (1) (2) (3) (4) Whi (1) (2) (3) (4)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश COPEC OECD Eastern Euro Developing co	क देश व विक larges pe puntri	ा संघटन (C जस संघटन st share of	(OECD) f India's	पारात	कोणत्या गटाचा वि		
-	200 (1) (2) (3) (4) Whi (1) (2) (3) (4)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश Ch group had l OPEC OECD Eastern Euro Developing co	क देश व विक larges ountri	ा संघटन (C जस संघटन st share of	PEC) (OECD) f India's	पारात fore	कोणत्या गटाचा वि	g 2001 -	
66.	200 (1) (2) (3) (4) Whi (1) (2) (3) (4) जागा (1)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ch group had l OPEC OECD Eastern Euro Developing co	क देश व विक larges ountri नाचे मु	ा संघटन (C जस संघटन t share of es ख्यालय खाव जिनेव्हा	PEC) (OECD) f India's	पारात fore कोठे (3)	कोणत्या गटाचा वि ign trade durin आहे ?	g 2001 - (4)	- 02 ? • ਜਥੀ दिल्ली

67.	खालीलपैकी कोणते व्यापारी बँकेचे कार्य <i>नाही</i> ?										
	(1) ठेवी स्विकारणे	(2)	कर्ज देणे								
	(3) रकमांचे स्थानांतरण	(4)	पत नियंत्रण								
	Which one of the following is not a fun	unction of Commercial Banks?									
	(1) Accept deposit	(2)	Lending loans								
	(3) Transfer of money	(4)	Credit control								
68.	दि स्टेट बँक ऑफ इंडिया खालील वर्षी अस्तीतवात आली.										
	(1) 1935 (2) 1949	(3)	1955 (4) 1969								
	The State Bank of India came into exis	tence	in the following year.								
	(1) 1935 (2) 1949	(3)	1955 (4) 1969								
69.	परकीय चलनाचा व्यवसाय करू इच्छिणाऱ्या बँकेल	ता कोण	ाकडून परवाना घेणे आवश्यक आहे ?								
	(1) वित्त मंत्रालय	(2)	आय.सी.आय.सी.आय.								
	(3) दि रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडीया	(4)	जागतिक बँक								
	Who gives permission to banks for the foreign currency business?										
	(1) Finance Ministry	(2)	I.C.I.C.I.								
	(3) Reserve Bank of India	(4)	World Bank								
70.	1951 – 52 मध्ये एकूण ग्रामीण कर्जपुरवढयात सं	स्थात्मक	साधनांचा खालील वाटा होता.								
	(1) 19% (2) 7%	(3)	12% (4) 31%								
	Institutional sources accounted for the year 1951 – 52.	ne follo	owing share in the total rural credit in								
	(1) 19% (2) 7%	(3)	12% (4) 31%								
71.	कौणती संस्था ग्रामीण भागातील वित्तीय गरजा भा	 ग वि णारी	शिखर संस्था म्हणून काम करते ?								
	(1) नाबार्ड		रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया								
	(3) स्टेट बँक ऑफ इंडिया	(4)	वरील सर्व								
	Which of the following institutions acts in rural areas?	s as to	p level for fulfilment of financial needs								
	(1) NABARD	(2)	Reserve Bank of India								
	(3) State Bank of India	(4)	All of the above								
	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·										

72.	भारतीय रिझर्व्ह बँकेने 'अग्रणी बँक योजना' खालील	वर्षी	सुरू केली.								
	(1) 1991 (2) 1969	(3)	1949 (4) 1959								
	The Reserve Bank of India introduced th	e 'Le	ad Bank Scheme' in the following year.								
	(1) 1991 (2) 1969	(3)	1949 (4) 1959								
7 3.	खालीलपैकी कोणत्या सरकारी क्षेत्रातील बँकेने 'ग्राम भर देण्याचे नियोजन केले आहे ?	निवास	' योजनें अंतर्गत खेडयातील घरांच्यासाठी पुनःश्च								
	(1) आय.सी.आय.सी.आय. बँक	(2)	को-ऑपरेटिव्ह बँक								
	(3) स्टेट बँक ऑफ इंडिया	(4)	सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया								
	Which of the following public sector bar rural housing under its 'Gram Nivas' sch		_								
	(1) I.C.I.C.I. Bank	(2)	Co-operative Bank								
	(3) State Bank of India	(4)	Central Bank of India								
74.	भारत सरकारचा आकस्मीक निधी च्य	ा अख	ात्यारीत असतो.								
	(1) राष्ट्रपती	(2)	उपराष्ट्रपती								
	(3) पंतप्रधान	(4)	मंत्रीपरीषद								
	The Contingency Fund of India is at the disposal of the following.										
	(1) President	(2)	Vice-President								
	(3) Prime Minister	(4)	Council of Ministers								
75.	केंद्र सरकार कडून घटक राज्यांना खालीलपैकी कोणत्या करातील वाटा अधिक प्रमाणात मिळतो ?										
	(1) अबकारी कर	(2)	प्राप्ती कर								
	(3) संपती कर	(4)	विक्री कर								
	Which of the following forms of tax does portion from the Central Government?	Which of the following forms of tax does the State Government get in maximum									
	(1) Excise duty	(2)	Income tax								
	(3) Wealth tax	(4)	Sales tax								
76.	भारतामध्ये सर्वप्रथम खालील राज्य सरकारतर्फे शुन	याधारि	त अर्थसंकल्प मांडला ?								
	(1) महाराष्ट्र	(2)	पश्चिम् बंगाल								
	(3) केरळ	(4)	मध्य प्रदेश								
	Which one of the following State Govern for the first time?	ment	s in India introduced zero-base-budget								
	(1) Maharashtra	(2)	West Bengal								
	(3) Kerala	(4)	Madhya Pradesh								
	या कामासाठी जागा / SPACE FOR BOUGH WORK										

KNM

Α

77.	शास	कीय खर्चाची तपासणी	या समितीकडून	केली जाते.								
	(1)	अंदाज समिती	(2)	लोक लेखा समिती								
	(3)	सार्वजनिक उपक्रम समिती	(4)	मुल्यमापन समिती								
	Gov	ernment expenditure is check	ed by	<u> </u>								
	(1)	Estimates Committee	(2)	Public Audit Committee								
	(3)	Public Programme Committ	ee (4)	Evaluation Committee								
78.	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम कोणी पुरस्कृत केला ?											
	(1)	राज्य सरकार	(2)	जिल्हा परिषद								
	(3)	महानगर पालिका	(4)	केंद्र सरकार								
	Who promotes Integrated Rural Development Programme?											
	(1)	State Government	(2)	Zilla Parishad								
	(3)	Municipal Corporation	(4)	Central Government								
	(1) (2) (3) (4)	अंदाजपत्रक हे नेहमी वाढाव्याचे अंद अंदाजपत्रकात सरकारच्या मागील व ch of the following statem a? The budget is presented in t The budget gives complete p the government. The budget is always a surp	सादर केले जार जरच्या अंदाजे ख दाजपत्रक असते. र्षातील खर्च व nents is tru the Parliamen picture of the clus budget.	ते. वर्च व प्राप्ती यांची संपूर्ण माहिती दिलेली असते. प्राप्ती यांची माहिती दिलेली असते. e for the budget of the Government of								
80.	(1) (3)	ानीक लेखा-समिती त्यांचा अहवाल र संसद पंतप्रधान Public Accounts Committee s Parliament Prime Minister	(2) (4)	सादर करते. राष्ट्रपती वित्त-मंत्री eport to the following authority. President Finance Minister								
	(-)		(- /									

81.	सध्या	। भारतामध्ये को	णती पं	चवार्षिक योजना	सुरू आहे ?			
	(1)	नववी	(2)	दहावी	(3)	अकरावी	(4)	बारावी
	At p	present which	n of Ir	ndia's Five Y	ear Plans is	s in existence ?		
	(1)	Ninth	(2)	Tenth	(3)	Eleventh	(4)	Twelfth
82.	भारत	ाच्या एकूण उत्प	म्नात र	ोती उत्पन्नाचे प्र	माण			
	(1)	वाढत आहे			(2)	घटत आहे		
	(3)	समान आहे			(4)	यापैकी कोणतेही	नाही	
	In I	ndia's total i	ncome	e the proport	ion of agric	ultural income	is	
	(1)	Increasing			(2)	Decreasing		•
	(3)	Equal			(4)	None of these		
83.	पाचव	त्र्या पंचवार्षिक य	ोजनेचा	परवलीचा शब्द	. कोणता होता	?		
	(1)	जलद प्रगती			(2)	अधिक रोजगारी		
	(3)	उत्पन्नाचे समव	ाटप		(4)	गरिबी हटाव		
	Wha	at was the k	eywor	d of the Fiftl	h Five Year	Plan ?		
	(1)	Speedy pro			(2)	More employn	nent	
	(3)	Equal distr	ibutio	n of income	(4)	Removal of po	verty	
84.	महारा	——— ाष्ट्रात जिल्हा स्त	रावरील	नियोजनाची सु	रुवात खालील	वर्षी झाली.		
	(1)	1970	(2)	1954	(3)	1974	(4)	1951
	Dist	rict Level Pl	annin	g started in	Maharasht	ra from the foll	lowing y	ear.
	(1)	1970	(2)	1954	(3)	1974	(4)	1951
85.	दहाव	या पंचवार्षिक ये	जिनेत		 ारणात ज्या ती	न क्षेत्रांना प्राधान्य (	देले. ते म	हणजे
	(अ)	शेती व ग्रामीप	ग विका	ास		(ब) वाहतुक व	दळणवळा	ग
	(क)	उर्जा				(ड) सामाजीक र	प्तेवा	
	(1)	अ, ब, क	(2)	ब, क, ड	(3)	अ, क, ड	(4)	ब, अ, ड
		he resource e areas. The			h Five Year	Plan high pri	ority ha	as been given to
	(a)			~ Rural Develo	pment.	(b) Transport	t and Co	mmunications
	(c)	Energy	uilu .	Dovolo	Pinon	(d) Social Ser		
	(1)		(2)	b, c, d	(3)	a, c, d		b. a. d
				FOR ROUGH	<del></del>			,,

21

86.	कोणत्या कारणामुळे	किंमती वाढता	त ?										
	(1) अप्रत्यक्ष कर			(2)	प्रत्यक्ष कर								
	(3) अप्रत्यक्ष व :	प्रत्यक्ष कर		(4)	वरीलपैकी नाही	ī							
	By which reaso	n do prices	increase ?										
	(1) Indirect ta	ıx		(2)	Direct tax								
	(3) Indirect &	direct tax		(4)	None of the	se							
87.	खालीलपैकी किंमतव	गढीस कोणते ।	एक कारण न	— गही ?									
	(1) तुटीचा अर्थभ	रणा											
	(2) लोकसंख्या व	ाढ											
	(3) बेरोजगारीत व	गढ											
	(4) प्रशासकीय खर्चात वाढ												
	Which one of th	ne following	reasons do	es <i>not</i> a	apply to the p	price-rise	?						
	Which one of the following reasons does not apply to the price-rise? (1) Deficit financing												
	(2) Increase in population												
	(3) Increasing unemployment												
	· ·	n administra		diture									
88.		——- शांक नेहमी प्रम	 ाण असतो.				-						
	(1) 0	(2) 10		(3)	100	(4)	1000						
	The index num	ber in the b	ase year is	always	in the follow	ing mann	er.						
	(1) 0	(2) 10		(3)	100	(4)	1000						
89.	भाववाढ नियंत्रित क	 रण्यासाठी कोण	 ा कार्य करते	?									
	(1) रिझर्व्ह बँक			(2)	केंद्र सरकार								
	(3) कृषी मंत्रालय			(4)	भाववाढ नियंत्रप	ग मंडळ							
	Who works as a	controller	of prices ?	` ,									
	(1) Reserve Ba		•	(2)	Central Gov	ernment							
	(3) Agricultur	al Ministry		(4)	Price Contro	ol Board							
90.	—————————————————————————————————————	- ण करणे हे के	ोणत्या पंचवा	– र्षिक योजने	मध्ये प्रथमच	जाहीर केले	गेलेले उद्दि	ष्ट होते ?					
	(1) सातव्या	(2) नवब्य	या	(3)	दुसऱ्या	(4)	पहिल्या						
	Which Five Ye inflationary pre	ar Plan for	the first		•			combat					
	(1) Seventh	(2) Nin	th	(3)	Second	(4)	First						

91.	खार्ल	ोलपैकी हरभरऱ्य	ाच्या कु	ठला वाण मर	. रोगास सहनश	गील असून उशीर	ा पेरणी साठी	योग्य आहे	?	
	(1)	विजय	(2)	विशाल	(3)	विराट	(4)	दिग्विजय		
		ich of the foll dition ?	owing	varieties o	f Gram is to	lerant to wilt	and suitab	ole for late	sown	
	(1)	Vijay	(2)	Vishal	(3)	Virat	(4)	Digvijay		
92.	भात	शेतीमध्ये पाणी	साचले	ले असतांना वि	चेखलणी करण्य	यासाठी	हे अव	जार उपयुक्त	आहे.	
	(1)	पलटी नांगर			(2)	पात्याचा नांगर	(डिस्क प्लो)			
	(3)	पडलर			(4)	ट्रम्प्लर				
		ler water sta dling is a	-		onditions in	rice fields, t	he suitable	impleme	nt for	
	(1)	M.B. Ploug	h		(2)	Disc Plough	ı			
	(3)	Puddler			(4)	Trampler				
93.	कडध	ान्य पिकांमध्ये,	_	 उत्पादः	न क्षमता महारा	ष्ट्रात अधिक आहे	<del></del>		-	
		तूरीची ं				[ू] उडदाची				
	(3)	कुळीथाची			(4)	पावटयाची				
	Amo	ong the diffe	rent p	ulses, prodi	uctivity of _	is	more in M	aharashtr	a.	
	(1)	Red gram	-		(2)					
	(3)	Horse gram	ı		(4)	Field bean				
94.	सिसॅमम इंडीकम एल. [तीळ] या पिकामध्ये किसी टक्के तेलाचे प्रमाण असते ?									
	(1)	30 ते 35%	(2)	35 ते 38%	(3)	25 ते 30%	(4)	45 ते 50%	6	
	Wha	at is the oil o	conten	t in <i>Sesami</i>	um indicum	L. ?				
	(1)	30 to 35%	(2)	35 to 38%	(3)	25 to 30%	(4)	45 to 509	%	
95.	महार	 ाष्ट्रात,		जिल्ह्यात उ	साखालचे क्षेत्र	सर्वाधिक आहे.				
	(1)	सातारा	(2)	सांगली	(3)	सोलापूर	· (4)	कोल्हापूर		
	In N	Maharashtra,		distr	ict has the	highest area	under suga	rcane.		
	(1)	Satara	(2)	Sangli	(3)	Solapur	(4)	Kolhapur	•	
96.	खरी	म हंगामात ज्वारी	ची पेरण	ी उशीरा झाल	त्यास मुख्यत्वे	करून	_ किडींचा प्राट्	र्भाव जास्त	होतो.	
	(1)					मिज माशी				
	Und	ler late sown				more infested				
	(1)					Midge fly		White fly		
መ ፒፖ	या काम	 ासाठी जागा / s	PACE	FOR ROUGE	1 WORK			<del></del>		

97.	पिकास पाणी ध्यावया	चे झाल्यास	खालीलपैकी	कोणते यंत्र	जमीनीतील पाणी	मोजण्यास	वापरता येईल ?			
	(1) न्यूट्रॉन प्रोब			(2)	टेन्सीयोमीटर					
	(3) जीप्सम ब्लॅक			(4)	वरील सर्व					
	While scheduling content?	irrigatio	n, which is	nstrument	can be used for	measuri	ng soil moisture			
	(1) Neutron pro	be		(2)	Tensiometer					
(	(3) Gypsum blo	ck		(4)	All above					
98.	 <i>सुरू</i> ऊस पिकास			- याची गरज अ	- <del></del> ासते.	-				
(	(1) 75	(2) 1'	75	(3)	275	(4)	375			
,	Water requireme	nt of Su	ru Sugarca							
	(1) 75	(2) 1	75	(3)	275	(4)	375			
99.	विभाग	 गत सर्वाधि	क निव्वळ रि		——— हे.	*****				
	(1) नाशिक	(2) के	ोल्हापूर	(3)	पुणे	(4)	नागपूर			
	divisi	on has t	he highest	total net i	rrigated area.					
	(1) Nashik	(2) K	olhapur	(3)	Pune	(4)	Nagpur			
100.	शेत तळ्यातून होणार	। पाण्याचा	निचरा	वाप	रून परीणामकारकर्र	ोत्त्या थांबरि	वता येतो.			
	(1) वाळू				पी.एम.ए.					
	Seepage control from farm pod can be controlled effectively by using									
	(1) Sand	(2) S	ilt	(3)	P.M.A.	(4)	Bentonite			
101.	पिकाच्या चांगल्या वा	हीसाठी आ	णि विकासास	ाठी माती : i	हवा : पाणी यांचे	प्रमाण	असावे.			
	(1) 50:25:25				40:20:40					
	(3) 30:30:40			(4)	30:40:30					
	For better growth	n and de	velopment	of a crop tl	he proportion o	f soil : ai	r : water should			
	be									
	(1) 50: 25: 25			(2)	40:20:40					
	(3) 30:30:40			(4)	30:40:30					
	महाराष्ट्र जल व सिंच आहे.	न आयोगा	ने (1999) र	ज्याची कमाल् -	। सिंचन क्षमता		लाख हे. ठरविलेली			
	(1) 100	(2) 7	5	(3)	105	(4)	126			
	The Maharashtr		ion and W	ater Comn	mission (1999)	has estii	nated irrigation			
	potential of the	State up	to	lakh h	ıa.					
	(1) 100	(2) 7	5	(3)	105	(4)	126			

Vhich l) l) l) lਤੀਰ l) 'or p	Jamnapari मुळे ट् रिबोफ्लेविन is resp Riboflavin विर्याच्या उत्पाद	oat is (2) (2) (2) ponsik (2) दनासार्ठ	s famous for mea Saanen रंग पिवळसर होतो. लॅक्टोज ole for yellow colo Lactose	t purp (3) (3) our of (3) प्रयो	Black Bengal नायसिन milk. Niacin	(4) (4)	कॅरोटीन Carotene
l) l) l) lਤੀਰ l) 'or p	Jamnapari मुळे ट् रिबोफ्लेविन is resp Riboflavin विर्याच्या उत्पाद	(2) दुधाचा (2) ponsik (2) दनासाठ	Saanen रंग पिवळसर होतो. लॅक्टोज ble for yellow colo Lactose	(3) (3) pur of (3) प्रयो	Black Bengal नायसिन milk. Niacin	(4)	कॅरोटीन Carotene
l) l) ੀਡੀਰ l) 'or p	मुळे ट् रिबोफ्लेविन is resp Riboflavin विर्याच्या उत्पाद 1	्धाचा (2) ponsik (2) दनासार्ठ (2)	रंग पिवळसर होतो. लॅक्टोज ble for yellow colo Lactose	(3) our of (3) प्रयो	नायसिन milk. Niacin	(4)	कॅरोटीन Carotene
l) l) ਹਿਤੀਰ l) 'or p	रिबोफ्लेविन is respected in the second	(2) ponsik (2) दनासाठ (2)	लॅक्टोज ble for yellow colo Lactose । राज्यात	our of (3) प्रयो	milk. Niacin	(4)	Carotene
l) l) ਹਿਤੀਰ l) 'or p	रिबोफ्लेविन is respected in the second	(2) ponsik (2) दनासाठ (2)	लॅक्टोज ble for yellow colo Lactose । राज्यात	our of (3) प्रयो	milk. Niacin	(4)	Carotene
1) ੀਡੀਜ 1) 'or p	Riboflavin विर्याच्या उत्पाद 1 roduction of	(2) दनासार्ठ (2)	Lactose । । राज्यात	(3) प्रयो	Niacin		
ੀਠੀਜ L) 'or p	विर्याच्या उत्पाद 1 roduction of	— :नासार्ठ (2)	ो राज्यात	प्रयो			
l) 'or p	1 roduction of	(2)			गशाळा कृत्रिम रेतन	कार्यक्रमां	तर्गत कार्यरत आहेत.
or p	roduction of		2	(0)			
		froze		(3)	3	(4)	5
.I. p	rogramme.		n semen, there a	re	laborato	ries in	the State under
1)	1	(2)	2	(3)	3	(4)	5
गस्त	साल्ट (क्षार) स	 ग्हनकर	ण्याची शक्ती फळझाड	ामध्ये स	प्रवति जास्त	मध	=====================================
1)	चिकू			(2)	पेरू		
3)	खजूर (डेट पा	म)		(4)	बोर		
he h	nigh degree	of sal	t tolerance is obs	erved	in f	ruit tre	ee.
1)	Sapota			(2)	Guava		
3)	Date palm			(4)	Ber		
	मध्ये	'सी' जं	———————— गिवनसत्त्वाचे प्रमाण अ	धिक अ	गहे.		
1)	आवळा	(2)	बोर	(3)	द्राक्ष	(4)	सिताफळ
	is tl	ne ric	hest source of vit	amin	'C'.		
1)	Aonla	(2)	Ber	(3)	Grape	(4)	Custard apple
वना व	कोईच्या (कोय	नसलेल	या) आंब्याच्या जातिचे	नाव र	सांगा.		
1)	राजापूरी	(2)	माणकूर	(3)	सिंधू	(4)	रत्ना
lame	e the mango	varie	ety which does no	ot have	e seed/stone.		
L)	Rajapuri	(2)	Mankur	(3)	Sindhu	(4)	Ratna
	ास्त () () () () () () () () () () () () ()	ास्त साल्ट (क्षार) स्) चिकू he high degree) Sapota) Date palm ———————————————————————————————————	ास्त साल्ट (क्षार) सहनकर चिकू खजूर (डेट पाम) he high degree of sal Sapota Date palm	ास्त साल्ट (क्षार) सहनकरण्याची शक्ती फळझाड) चिकू हे) खजूर (डेट पाम) he high degree of salt tolerance is obs) Sapota) Date palm ————————————————————————————————————	ास्त साल्ट (क्षार) सहनकरण्याची शक्ती फळझाडामध्ये र चेकू (2) खजूर (डेट पाम) (4)	ास्त साल्ट (क्षार) सहनकरण्याची शक्ती फळझाडामध्ये सर्वात जास्त	ास्त साल्ट (क्षार) सहनकरण्याची शक्ती फळझाडामध्ये सर्वात जास्त मध्ये (डेट पाम) (4) बोर he high degree of salt tolerance is observed in fruit tree Sapota (2) Guava (2) Guava (2) Date palm (4) Ber

109.	खाली	लपैकी कोणत्य	ा जातीच	आंबा निय	ति योग्य आ	हे ?	•			
	(1)	अल्फान्सो (ह	ापूस)		(	2)	पायरी			
	(3)	तोतापूरी			(	4)	निलम			
	Whic	h of the fol	lowing	varieties	of mango	is s	uitable for expor	t?		
	(1)	Alphonso			(	2)	Payari			
	(3)	Totapuri			(	4)	Neelam			
110.	महाराष्ट्र	ट्रात सामाजिक	वनीकरण	т	साली	मुरू	झाले.		<u>.</u>	·
	(1)	1981	(2)	1982	(	3)	1983	(4)	1984	
	In M	aharashtra	, Social	Forestry	was start	ed i	in the year	_		
	(1)	1981	(2)	1982	(	3)	1983	(4)	1984	
111.	महारा <u>ह</u> टक्के		हवाल 2	003 नुसार	राज्यातील एव	र्में .	वनक्षेत्र देशाच्या एकूण	वनक्षेत्र	ाच्या	
	(1)	15	(2)	16	(	3)	17	(4)	08	
	As p	er Maharas	stra St	ate Fores	t Report 2	2003	B, the total fores	t area	of the	State is
		% of th	ne coun	try's total	l forest are	ea.				
	(1)	15	(2)	16	(	3)	17	(4)	08	
112.	पुढील	पैकी कोणता स		वनीकरणाच	ा घटक <i>नाही</i>	7 ?				
	_	फार्म फॉरेस्ट्री				2)	मिश्र वनीकरण			
	(3)	वनशेती			(-	4)	शेल्टर बेल्ट्स			
	Whic	h of the fol	lowing	is <i>not</i> a	component	of	Social Forestry ?	•		
	(1)	Farm Fore	stry		(	2)	Mixed Forestry			
	(3)	Agro Fores	try		(	4)	Shelter Belts			
113.		मासा	सर्वसाध	ारणपणे तळ	याच्या तळाल	ना रा	 हातो.			
	(1)	रोहू	(2)	कटला	(	3)	मृगल	(4)	तिलापिय	ſ
		fish	genera	ally stays	at the bot	tom	of the tank.			
	(1)	Rohu	(2)	Catla	(	3)	Mrigal	(4)	Tilapia	
	महाराष्ट्	 ग्राच्या सागरी	 क्षेत्राची व	नार्षिक मत्स्य	 गेत्पादन क्षमत	 ता _	लाख	——- मेट्रिक	टन इतकी	अंदाजित
	-	ात आली आहे								
	(1)	6.3	(2)	5.2	(	3)	4.1	(4)	10.2	
	•	-		_	duction per	r ye	ear in Maharasht	ra has	been es	timated
		l			,	9)	4.1	(4)	10.9	
	(1)	6 ⋅3	(2)	5.2	(	3)	4.1	(4)	10.2	
	_									

115.		हा मार	ग खाद	राड असुन तो लहान	मासे व	कोळंबी खाऊन जगतो	•	
	(1)	बोंबिल	(2)	हैद	(3)	सुरमई	(4)	बांगडा
		fish i	s a h	eavy feeder and fe	eeds o	n small fishes and	prav	wns.
	(1)	Bombay duck	k (2	?) Haid	(3)	Surmai	(4)	Bangada
116.	राष्ट्रीय	कृषि विकास ये	ोजना (	(RKVY) सुरू करण्या	त आल	îl, सन		
	(1)	2001	(2)	2003	(3)	2007	(4)	2005
	Rasl	ntriya Kr ishi	Vikas	Yojana was laun	ched o	during		
	(1)	2001	(2)	2003	(3)	2007	(4)	2005
117.	सिमांत	न शेतकऱ्याजवळ		हेक्टर पर्यंत ज	ामिन अ	 गसते.		
	(1)	1	(2)	5	(3)	10	(4)	2.5
	Mar	ginal farmer	has la	and holding upto		ha.		
	(1)	1	(2)	5	(3)	10	(4)	2.5
118.	मध्यम	। मुदतीचे कर्ज _		वर्षांसाठी मंजूर	करण्या	त येते.		
	(1)	1-2	(2)	3 - 5	(3)	6 - 7	(4)	10 - 12
	Med	ium term loa	n is s	anctioned for		_ years.		
	(1)	1-2	(2)	3 – 5	(3)	6 – 7	(4)	10 – 12
119.	माला	वी जास्त किंमत	बाजारा	त मिळण्यासाठी खार्ल	ोलपैकी	कोणते उपाय योजावेत	?	
	(1)	मालाची प्रतवारी	आणि	। चांगले पॅकींग	(2)	चांगल्या बाज़ार पेढेचा	शोध	
	(3)	मालाची चांगली	पॅकींग	करणे	(4)	यापैकी कोणतेही नाही		
	Whi	ch of the follo	wing	measures is take	n for o	obtaining higher p	rices	in the market?
	(1)	Grading and	good	packing of produ	ce	(2) To search good	od ma	arket
	(3)	Good packin	g of p	oroduce		(4) None of the	above	)
120.	शेतक	ऱ्यांना/कृषि उत्पा	दकांना	बाज़ार समिती गठीत	करतांन	 ा किती टक्के प्रतिनिधि	त्त्व दि	ले जाते ?
	(1)	20 टक्के	(2)	30 टक्के	(3)	50 टक्के	(4)	60 टक्के
		le formulating irmers/agricul	-	•	, how	much percent rep	rese	ntation is given
	(1)	20%	(2)	30%	(3)	50%	(4)	60%
	, a.i.			EOD BOILGH WOR	,			

121.	कोणती टेनिस खेळाडू यु.एस. ओपन वुमेर (1) व्हिनस विल्यम्स् (3) लॉरा रॉबसन	(2)	ी 2008 ची विजेत सेरेना विल्यम्स् लिसा रेमंड	ी ठरली	?
	Who was the winner of U.S. Oper (1) Venus Williams (3) Laura Robson	(Tennis) W (2) (4)	omen Singles (Serena Willia Lisa Raymond	ms	nship of 2008?
122.	'सार्कच्या' निर्मितीचा प्रस्ताव सर्वप्रथम पुढी	लपैकी कोणत्या	देशाने मांडला ?		
	(1) भारत (2) नेपाळ		पाकिस्तान	(4)	बांगलादेश
	Which of the following countries SAARC?	s first preser	nted the propo	sal for t	he formation of
	(1) India (2) Nepal	(3)	Pakistan	(4)	Bangladesh
123.	भाऊसाहेब पडसलगीकर हे कोणत्या खेळाऽ	——————— गी संबंधित आहे	<del></del> हेत ?		
	(1) कुस्ती (2) खो खो		बुद्धीबळ	(4)	हॉकी
	With which game is Bhausaheb P	adsalgikar a	ssociated?		
	(1) Wrestling (2) Kho Kho	(3)	Chess	(4)	Hockey
	भारतात किती आंतरराष्ट्रीय विमानतळे आहे	<del> </del>			
~= 1.	(1) 12	(2)	15		
	(3) 18	(4)	यापैकी कोणतेही	नाही	
	How many International Airports	are there in	India ?		
	(1) 12	(2)	15		
	(3) 18	(4)	None of these		
125.	या दिवशी 'अपंग दिन' पा	ळला जातो.			
	(1) 16 मार्च (2) 16 एप्रिल	(3)	16 में	(4)	16 जून
	'Handicapped Day' is observed on		+b		th _
	(1) 16 th March (2) 16 th April	(3)	16 th May	(4)	16 th June
126.	राज्यघटनेच्या 'मूलभूत संरचनेचा' सिद्धान्त	सर्वोच्च न्यायाल	नयाने कोणत्या खट	प्रत्यात प्रति	पादित केला ?
	(1) गोलख्नाथ खटला		केशवनंदा भारती		
	(3) मिनर्व्हा मिल्स खटला	(4)	न्यायाधिश स्थानां	तर खटला	
	The Supreme Court of India en Constitution in which judgement		e doctrine of	Basic St	tructure' of the
	(1) Golaknath Case	(2)	Keshavanand	a Bharat	i Case
	(3) Minerva Mills Case	(4)	Judges Transf	fer Case	

127.	'रोमान्	~~न्~~ संग विथ लाईफ	'या प्	रुस्तकाचे ले [.]	खक कोग	ग आहेत	?			
	(1)	शशी थरूर		-		(2)	देव आनंद			
	(3)	मधु किश्वर				(4)	दिलिप कुमार			
	Who	Who is the author of 'Romancing with Life'?								
	(1)	Shashi Thar	oor			(2)	Dev Anand			
	(3)	Madhu Kish	war			(4)	Dilip Kumar			
100		००० मध्ये बार्		——————————————————————————————————————			ੀਤ ਹਿਤੀ ਸ਼ਹਿਤ ਤ			·
128.	(1)			।कसमध्या <i>र</i> एकोणसाठ		•	ीत किती महिला उ त्रेसष्ठ		।पडून आत्या <i>:</i> पंचावन	
			en ca	ndidates	got elec	cted in	the Lok Sabha	general	election hele	d in
	2009	Seventy Five	e (2	) Fifty N	ine	(3)	Sixty Three	(4)	Fifty Five	
129.							शकांसाठी इंडिया			रताय
	अय∞ (1)	ग्वस्थच्या प्रगताच डॉ. नरेंद्र जाधव		त्याकन कल	(पाचा		ा य डॉ. भालचंद्र मुणं		कला.	
	` ,	_					डा. मालचद्र मुण श्री पी. चिदंबरम	। भर		
		(3) श्री शामप्रसाद गुप्ता (4) श्री पी. चिदंबरम Planning Commission released India Vision – 2020 on 23 January 2003, presenting								
		_					for the next two	-	-	_
		prepared by								
	(1)	Dr. Narendr	a Jad	hav		(2)	Dr. Bhalchand	ra Mun	agekar	
	(3)	Shri Shamp	rasad	Gupta		(4)	Shri P. Chidan	nbaram		
130.	संविध	ानाच्या सरनाम्यार	न 'धर्मी	नेरपेक्ष' हा	शब्द को	णत्या सं	विधानदुरुस्तीद्वारे अं	— तर्भत कण्	यात आला ?	
		44वी		41वी	,, ,	(3)		• •	42वी	
	By w	vhich amendi	ment	has the v	vord 'S	ecular'	been included	in the l	Preamble of	the
		stitution ?								
	(1)	44 th	(2)	41 st		(3)	76 th	(4)	42 nd	
131	भारता	तील पहिल्या अ	שועוטופ	डीचे नांव	काय जी	26 ਗ ਲੈ	2009 ला कार्यानि	वत झाली	2	
101.	(1)	आय.एन.एस. र्		3014		-	आय.एन.एस. अ		•	
		क्विन मॅरी					ब्राह्योस			
									م مامسمام	
	What	t is the name	e of	India's	first N	luclear	Submarine. w	hich w	as taunched	lon
		t is the name July 2009 ?	e of	India's	first N	luclear	Submarine, w	hich wa	as faunched	lon
				India's	first N	fuclear (2)	Submarine, w		as faunched	lon
	26 th (1)	July 2009?	NT	India's	first N				as taunched	lon

132.	सन 2009 चे आय.सी.सी. विश्व	20 : 20 सामने कोणत	या देशात होण्यात आले							
	(1) दक्षिण ऑफ्रिका	(2)	भारत							
	(3) इंग्लंड	(4)	वेस्ट इंडिज							
	In which country was the ICC World Twenty: 20 Cricket Tournament for 2009 held?									
	(1) South Africa	(2)	India							
	(3) England	(4)	West Indies							
133.	बंगलोरच्या सात प्राध्यापक व अभिय नांव काय ?	गंत्यांच्या गटाने विकसि	ात केलेल्या ''साध्या व	स्वस्त	भ्रमण संगणकाचे''.					
	(1) परम (2) सिम्प्ट	ट्र (3)	मैकिन्टॉश	(4)	झेनॉन					
	A Bangalore based group of		and engineers ha	ve de	veloped "simple					
	and in-expensive mobile con	_		(4)	-					
	(1) Param (2) Simp	puter (3)	Macintosh	(4)	Zenon					
134.	सन 2009 पर्यंत किती राज्य/केंद्रश		ग निर्मूलनाचे ध्येय प्राप्त	केले	आहे ?					
	(1) 30 (2) 32	(3)		(4)						
	How many States/Union Territories have achieved the goal of leprosy elimination upto									
	the year 2009?				_					
	(1) 30 (2) 32	(3)	34	(4)	35					
135.	2009 चा 'महाराष्ट्र भषण' प्रस्कार	2009 चा 'महाराष्ट्र भूषण' पुरस्कार खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तीस मिळाला ?								
	(1) उपेन्द्र लिमये	(2)	सुलोचना							
	(3) संध्या	(4)	आशा काळे							
	'Maharashtra Bhushan' Awa		-							
	(1) Upendra Limaye	(2)	Sulochana							
	(3) Sandhya	(4)	Asha Kale							
136.	सध्याची महाराष्ट्र विधानसभा कितवी	 । आहे ?								
	(1) 10वी (2) 11वी		9वी	(4)	12वी					
	The present Vidhan Sabha	(Legislative Asser		tra is	the					
	(1) 10th (2) 11th	(3)	9 th	(4)	12 th					
137.	श्री बराक ओबामा अमेरिकेचे	वे अध्यक्ष								
	(1) 45वे (2) 40वे	(3)	42वे	(4)	44वे					
	Mr. Barack Obama is the _		ent of U.S.A.		th					
	(1) 45th (2) 40th	(3)	42 nd	(4)	44 th					
do ==2	ा कामासाठी जागा / SPACE FOR I	ROUGH WORK								

138.	जगात सर्वात जास्त कार्बन उत्सर्जन करणारी पहिल्या व दुसऱ्या क्रमांकाची राष्ट्रजोडी.								
	(1)	चीन व् भारत	(2)	चीन व अमेरिका (यू.एस.ए.)					
	(3)	फ्रॉन्स व यूनायटेड किंगडम	(4) जपान व चीन						
	Name the pair of countries which are the first and second most polluters regarding								
		on emission.							
	(1)	China and India	(2)	China and U.S.A.					
	(3)	France and U.K.	(4)	Japan and China					
139.	पंकज	अडवाणी हा खालीलपैकी कोणत्या खेळाशी	सम्बंधि						
	(1)	बिलियर्ड्स (2) टेबल टेनिस	(3)	बुद्धीबळ (4) बॅडमिंटन					
	Mr.	Pankaj Advani is related to the gam							
	(1)	Billiards (2) Table Tennis	(3)	Chess (4) Badminton					
140.	लोकग	मान्य टिळक राष्ट्रीय पत्रकारिता पुरस्कार (2009	)) यांना	देण्यात आला					
	(1)	अरुण शौरी		शेखर गुप्ता					
	(3)	एन. राम	(4)	निखिल वागळे					
	Lok	Lokmanya Tilak Award for National Journalism (2009) was given to							
	(1)	Arun Shourie	(2)	Shekhar Gupta					
	(3)	N. Ram	(4)	Nikhil Wagale					
141.	छत्तीसगढी लोककला व कलाकार यांना राष्ट्रीय रंगमंचावर सादर करणारे नाट्यक्षेत्रातले प्रसिद्ध व्यक्तीमत्व कोणते ?								
	(1)	बादल सरकार	(2)	हबीब तनवीर					
	(3)	सत्यदेव दुवे	(4)	शंभू मित्रा					
	Name the famous drama personality who introduced folk art forms and artists from Chhattisgarh to the National Stage.								
	(1)	Badal Sarkar	(2)	Habib Tanvir					
	(3)	Satyadeo Dube	(4)	Shambhu Mitra					
142.	2009 हे साल एका जगप्रसिद्ध व्यक्तीची 200वी जन्मशताब्दी म्हणुन साजरे केले गेले. योग्य पर्याय निवडा.								
	(1)	सर आयझॅक न्यूटन	(2)						
	(3)	ऑलिव्हर क्रॉमवेल	(4)	नेपोलियन बोनापार्ट					
		year 2009 was observed as 200 th birdose the correct option.	th and	niversary of a world famous personality.					
	(1)	Sir Isaac Newton	(2)	Charles Darwin					
	(3)	Oliver Cromwell	(4)	Napoleon Bonaparte					
कच्च्य	ा काम	ासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK	(						

143.	वेंकटरमण रामकृष्णन यांना 2009 चे रसायनशास्त्राचे नोबेल पारितोषिक अन्य दोन शास्त्रज्ञांबरोबर मिळाले. ते शास्त्रज्ञ खालील देशांचे आहेत. योग्य पर्याय निवडा.							
			ਸੂਡੇ ਤਾਹਿ					
	(1) यू.एस.ए. – इस्रायल (3) फ्रान्स – स्पेन	(Z) (A)	पू.फ. – जनना स्वीडन – इटाली					
	Venkatraman Ramkrishnan shared the		'	atur (	2000)th t			
	other scientists. They are from				2009) With two			
	(1) U.S.A. – Israel	(2) U.K. – Germany						
	(3) France – Spain		Sweden – Italy					
144.	राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा कधी अंमलात			_				
	(1) फेब्रुवारी 2006 (2) मार्च 2007				•			
	When did the National Rural Employme							
	(1) February 2006 (2) March 2007	(3)	April 2008	(4)	February 2005			
145.	भारतीय लोकसभेच्या पहिल्या महिला अध्यक्ष कोण	झाल्या	त ?					
	(1) श्रीमती मीरा कुमार	(2)	श्रीमती सुषमा स्वराज					
	(3) श्रीमती प्रभा राव	(4)	श्रीमती शिला दिक्षित					
	Who became the first woman Speaker of the Lok Sabha of India?							
	(1) Smt. Meira Kumar	(2)						
	(3) Smt. Prabha Rao	(4)	Smt. Sheila Dixit	;				
146.	भारताने नालंदा, बिहार मधील दारूगोळा उत्पादन	पुनरूज्ज	नीवनासाठी कोणत्या देश	शा सोब	त करार केला ?			
			इस्रायल		रशिया			
	With which country did India sign a deal Bihar?	to rev	rive ammunition pr	roduct	tion in Nalanda,			
	(1) U.S.A. (2) Kuwait	(3)	Israel	(4)	Russia			
147.	फिफा (FIFA) या क्षेत्राशी सम्बंधित	आहे.						
	(1) बँकिंग	(2)						
	(3) खेळ	(4)	समाज सेवा					
	FIFA is related to the field of							
	(1) Banking	(2)	Information Tech	nolog	y			
	(3) Sports	(4)	Social Service					
148.	सन 2008 मध्ये 'भारत रत्न' पुरस्काराने कोणास	सन्मानित	न करण्यात् आले ?					
	(1) पं, रवि शंकर	(2)	पं. भिमसेन जोशी					
	(3) उस्ताद झाकिर हुसैन	(4)	सचिन तेंडूलकर					
	Who was honoured with 'Bharat Ratna'							
	(1) Pt. Ravi Shankar	(2)	Pt. Bhimsen Josh					
	(3) Ustad Zakir Hussain	(4)	Sachin Tendulkar	r				

	(1)			الالجام حااطاتا	का प तत्रशा	स्त्र यात्रा काणत्या	शहरात म	रविण्यात आली ?
		बेंगलुरू		पुणे		त्रिवेंद्रम		कोलकाता
	Whe	ere was the 1	l8 th Iı	nternational E	ngineerin	g and Technolog	gy Fair	held in 2009?
	(1)	Bengaluru	(2)	Pune	(3)	Trivandrum	(4)	Kolkata
	कोणत केले		ाईन फ्ल	न्यु – 2009 H1N	1 इन्फ्ल्युएन	झाला जगभर पसरले	ला साथीच	ग रोग म्हणून घोषित
	(1)	जागतिक आरो	ग्य संघ	टना	(2)	आंतरराष्ट्रीय आरोग	य संघटन	ſ
	(3)	भारतीय वैद्यकि	व परिष	ब द	(4)	पॅन-अमेरिकन आर	योग्य संघट	^{प्ना}
		ch organizat demic ?	ion h	as declared S	wine Flu	– 2009 H1N1 I	nfluenz	a – as a global
	(1)	World Heal	th Or	ganization	(2)	International l	Health (	Organization
	(3)	Medical Co	uncil	of India	(4)	Pan American	Health	Organization
	असा		ght go	ood boy' यासाठी		_		'water is good' y is bright' साठी
	(1)	671	(2)	475	(3)	641	(4)	376
						er', 342 means will be used for		is good' and 126 bright'?
	(1)	671	(2)	475	(3)	641	(4)	376
2.		चिह्नाच्या (?) उ ऽ : 32 :: 12 :		ो अचूक पर्याय १	गेधा.			
	(1)		(2)	58	(3)	72	(4)	71
	Sele	ct correct op	tion fo	or "?"				
	8	: 32 :: 12 :	?					
	(1)	44	(2)	58	(3)	72	(4)	71
						72 र SERVICE करे		71
3.	जर I	PUBLIC लिहि	— तांना ७	IJBUY असे लि	नहित असू त		ने लिहू ?	
3.	जर I	PUBLIC लिहि SERVICE	 तांना 🕽 (2)	LIBUप असे लि ECIVRES	ाहित असू त (3)	र SERVICE करे	ने लिहू ? (4)	

154	जर	CAT = 24	DOG =	26 ਰ ਹ 'H	ORSE' F	गती को	णता अंव	क असेल ?		
101.		56		65	· CIUDL	(3)		order .	(4)	66
	` '		, ,		which nu	` '		indicated		
	(1)	56	(2)		VIIICII IIG	(3)		maicated	(4)	
			_							
155.		सांकेतिक लिहावा ?		GHTER'	हा शब्द '(	CSKHI	UGS'	असा लिहील	ातर का	IGHTER' हा शब्द
	(1)	GKHIU	GS (2)	GJHIU:	FS	(3)	GJKI	HUIG	(4)	GJHIUFK
		_	nguage 'B' e written		R' is writ	tten as	'CSK	HIUGS', t	hen ho	w will the word
	(1)	GKHIU	GS (2)	GJHIU	FS	(3)	GJKI	HUIG	(4)	GJHIUFK
156.	खार्ल	ील संकेताच	ग अभ्यास व	 करून 'CO	NCEPT'	साठी क	ोणते संव	केत येतील	ते सांगा	?
		A	В	C	D	Ε.				
		Δ	*	α	β	Ø				
	(1)	αβØα	ι Ø Δ α			(2)	 αØβ	αØØΔ		
	(3)	αØØα	αββα			(4)	αØβ	αØΔØ		
	-	observing NCEPT'	-	owing co	des, find	lout	which	code will	be use	d for the word
		A	В		D	E.				
		Δ	*	α	β	Ø				
	(1)	αβØα	ØΔα			(2)	— αØβ	αØØΔ		
	(3)	$\alpha \varnothing \varnothing c$				(4)	-	αØΔØ		
					_					
157.										जवळजवळ असून
	_	या बाजूला उ उभे आहेत		'अ च्या ज	वळ उभा			<u>.</u>	आहे. त	र सगळ्यात टोकाल
	(1)	अ आणि							_	
	(3)	ब आणि	फ			(4)	यापैकी	कोणतेही न	ही	
		-								e standing close
	कोण (1) (3) Six	उभे आहेत अ आणि ब आणि persons	下? फ फ A, B, C, I	), E and	F are st	(2) (4) anding	ब आिं यापैकी g in a	ण ड कोणतेही न row. C an	ाही d D are	

B and D

None of the above

(2)

(4)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

standing on the extremes?

(1) A and F

(3) B and F

158. पूढील शृंखला पूर्ण करा :

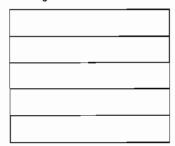

- $^{(1)} \bigcap$
- (2)
- (3)
- (4)

Complete the following series:

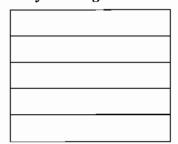
- (1)
- (2)
- (3)
- (4)

159. सोबतच्या आकृतीत कित्ती आयत आहेत ?

- (1) 16
- (2) 14
- (3) 15
- (4) 13

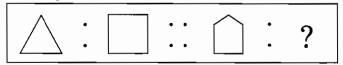
How many rectangles are contained in the adjacent figure?

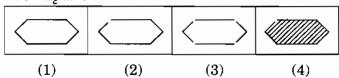
- (1) 16
- (2) 14
- (3) 15
- (4) 13

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

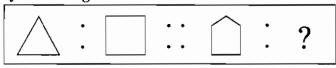
160. प्रश्न आकृती :

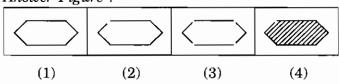
उत्तर आकृती :

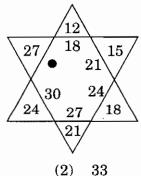
Question Figure:

Answer Figure :

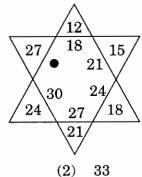
161. गोल '●' चिन्हाच्या जागी कोणता अंक येईल ?

(1) 30 **(2)** (3) 36

(4) 26

Which number will be appear at 'e'?

(1) 30

36 (3)

(4) 26

	ı	٩	ı	
4	r.		ı	

162. पूढील शृंखला पूर्ण करा :

S, M, T, W, _____, F, S.

- (1) A
- (2) T
- (3) S
- (4) E

Complete the following series:

S, M, T, W, ____, F, S.

- (1) A
- (2) T
- (3) S

(4) E

प्रश्न क्रं. 163 ते 166 साठी :

खाली दिलेल्या संकेताचा अभ्यास करा. त्यावरून विचारलेल्या शब्दांचे सांकेतिक रूप पर्यायातून निवडा :

- A B C D E
- △ □ # ★

For Questions No. 163 to 166:

Obeserve the following code carefully and select the proper option of code for given word:

- A B C D E
- △ □ # ★

163. MUTINY = ?

(1) □○★##★

(2) □★□#△○

(3) □○★□★#

(4) ○★○#△□

164. TABLE = ?

(1) △#★△○

(2) ★○△△★

(3) ○##△★

(4) □○△□★

165. AUTOCAD = ?

(1) ○○□□★□#

(2) ○★△○□#○

(3) □★△#□○★

(4) ○○★★□○#

166. CLOTH = ?

(1) ○△#★△

(2) □△○★#

(3) □△★★□

(4) □○★★○

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

167. जर WATCHING = 30, WORKING = 30, COMING = 10, COACHING = 10, বাং MAKING = ?

- (1) 20
- (2) 30
- (3) 10
- (4) 32

If WATCHING = 30, WORKING = 30, COMING = 10, COACHING = 10, then MAKING = ?

- (1) 20
- (2) 30
- (3) 10
- (4) 32

168. $\overline{\text{S}}$ $\overline{\text{S}}$ $\overline{\text{G}}$ = 12, $\overline{\text{J}}$ $\overline{\text{K}}$ = -1 $\overline{\text{q}}$ $\overline{\text{Q}}$ $\overline{\text{E}}$ = 12, $\overline{\text{d}}$ $\overline{\text{O}}$ $\overline{\text{X}}$ = ?

- (1) 9
- (2) 9
- (3) 8

(4) - 8

If SG = 12, JK = -1 and QE = 12, then OX = ?

- (1) 9
- (2) 9
- (3) 8

(4) - 8

169. जर B = 10, AC = 20, BED = 55, तर PPF = ?

- (1) 180
- (2) 190
- (3) 196
- (4) 550

If B = 10, AC = 20, BED = 55, then PPF = ?

- (1) 180
- (2) 190
- (3) 196
- (4) 550

170. जर STATEMENT = 384857, CEMENT = 157, GARMENT = 2467, तर 8647 = ?

(1) STARMENT

(2) TRAMENT

(3) TREATMENT

(4) TRAEMENT

If STATEMENT = 384857, CEMENT = 157, GARMENT = 2467, then 8647 = ?

(1) STARMENT

(2) TRAMENT

(3) TREATMENT

(4) TRAEMENT

171. जर 'MUMBAI' हा शब्द 'KCDOWO' असा लिहीता तर 'SURAT' हा शब्द कसा लिहाल ?

- (1) UBSVT
- (2) UWTCV
- (3) VCTWU
- (4) TVSBU

If 'MUMBAI' is written as 'KCDOWO', then how will you write 'SURAT'?

- (1) UBSVT
- (2) UWTCV
- (3) VCTWU
- (4) TVSBU

172. जर A = 1, B = 2, C = 3, ... त्या प्रमाणे, तर 'GOODWILL' हा शब्द कसा लिहावा ?

- (1) 7-15-15-4-23-9-12-12
- $(2) \quad 7 15 15 23 4 9 12 12$
- (3) 7-15-4-15-9-12-12-4
- $(4) \quad 7 15 15 4 23 12 9 12$

If A = 1, B = 2, C = 3, ... in this order, how will you write 'GOODWILL'?

- (1) 7 15 15 4 23 9 12 12
- (2) 7-15-15-23-4-9-12-12

(3) 7-15-4-15-9-12-12-4

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

 $(4) \quad 7 - 15 - 15 - 4 - 23 - 12 - 9 - 12$

173.	खाल	वालील अक्षर मालिकेत काही अक्षरे गाळली आहेत, गाळलेले अक्षर योग्य क्रमाने असणारा पर्याय निवडा.							
		ZXP_XZ_XI	PXZ	ZX_PX_					
	(1)	ZPZP	(2)	PZPX	(3)	PZPZ	(4)	PZZP	
	Son	ne letters are	missi	ng in a series. Se	lect p	roper letters from	m the fo	llowing options.	
		ZXP_XZ_XI	PXZ	$ZX_PX_$					
	(1)	ZPZP	(2)	PZPX	(3)	PZPZ	(4)	PZZP	
174.		नील अंकमालिकेत _101_1011		अंक गाळलेले आहेत	गाळले	ला अंक योग्यक्रमाने	असणारा	पर्याय निवडा.	
	(1)	1011	(2)	1111	(3)	1010	(4)	1110	
	Con	nplete the giv	ven se	ries of numbers b	y cho	osing the correct	t alterna	ative.	
		_101_1011	11101					,	
	(1)	1011	(2)	1111	(3)	1010	(4)	1110	
	(1) Sele		rom th	) △○○□ ne given options t	o com	plete the series.	(4)	* △□0	
	(1)	△○★□	(2	) Δ000	(3)	△△★□	(4)	* △□0	
176.		ोल अंकमालिकेत 989_9_98_		अंक गाळलेले आहेत.	. गाळल	नेले अंक योग्य क्रम	ाने असणा	रा पर्याय निवडा.	
	(1)	98889	(2)	88998	(3)	98989	(4)	89898	
					l	aina tha assumant	altama	tivo	
	Con	nplete the giv	en se	ries of numbers b	y cnoc	ising the correct	anerna	ICIVE.	
		nplete the giv 989_9_98_		ries of numbers b	у спос	ising the correct	anerna	161 76.	

177. विसंगत अक्षरगट ओळखा.

- (1) ZBX
- (2) XDV
- (3) VET
- (4) THR

Find the odd one out.

- (1) ZBX
- (2) XDV
- (3) **VET**
- (4) THR

178. विसंगत अक्षरगट ओळखा.

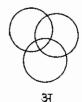
- (1) BEH
- (2) HKN
- (3) TWN
- (4) SPM

Find the odd one out.

- (1) BEH
- (2) HKN
- (3) TWN
- (4) SPM

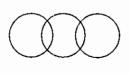
179. संच : खेळाडू, विद्यार्थी, वादक

संच X, संच Y व संच Z हे अनुक्रमे खेळाडू, विद्यार्थी व वादकांचे तीन संच आहेत. काही खेळाडू हे विद्यार्थी आहेत व काही विद्यार्थी वादक आहेत.

ड

दिलेल्या संचासाठी उपलब्ध पर्यायातून योग्य प्रतिनिधिक व्हेन-आकृतीची निवड करा.

- (1) अ
- (2) ৰ

ब

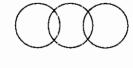
- (4) ই

Set: Players, Students, Musicians

Set X, Set Y and Set Z are three sets of Players, Students and Musicians respectively. Some Players are Students and some Students are Musicians.

D

ВС

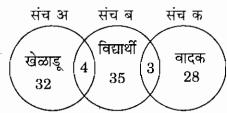
- (1) A
- (2) B

Select the proper Venn-diagram for the given set.

(3) C

(4) D

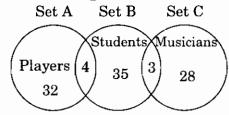
180. व्हेन-आकृतीचे निरीक्षण करून उत्तर लिहा :

वरील आकृतीवरून वादन येणारे व खेळाडू असलेले एकूण विद्यार्थी किती ?

- (1) 42
- (2) 28
- $(3) \quad 07$
- (4) 60

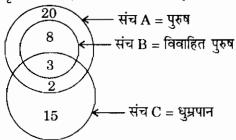
Observe the Venn-diagram and answer:

How many students are players and musicians?

- (1) 42
- (2) 28
- $(3) \quad 07$
- (4) 60

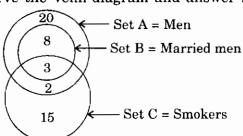
181. व्हेन-आकृतीचे निरीक्षण करून उत्तर लिहा :

एकूण पुरुषांपैकी किती पुरुष धुम्रपान करणारे आहेत ?

- (1) 20
- (2) 11
- (3) 05
- (4) 28

Observe the Venn-diagram and answer:

How many men are smokers out of total men?

- (1) 20
- (2) 11
- (3) 05
- (4) 28

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

182.	. खालील शब्दगट कोणत्या व्हेन-आकृतीशी अ, ब, क, ड संबंधित आहे ते ठरवा व त्या आकृतीचे सांकेतिक अक्षर दर्शविणारा योग्य पर्याय निवडा ? शब्दगट – कोबी, मेथी, भाजी								
	Э З в								
		क	ड						
	(1) अ	(2) ৰ	(3) क	(4)					
	The list of words given can be denoted by which Venn-diagram i.e. A, B, C, D?								
	Words - Cabbag	e, Methi, Vegeta	able						
	A B	C	D						
	(1) A	(2) B	(3) C	(4) D					
183.				बाजूच्या भिंतीतीत खिडकीतून प्रकाश वे तोंड कोणत्या दिशेस होते ?					
	(1) उत्तर	(2) दक्षिण	(3) पूर्व	(4) पश्चिम					
	_		-	ne sunlight was coming from on the East, then which side					
	(1) North	(2) South	(3) East	(4) West					
184.				ा-तरुण आग्नेयेकडे 12 मीटर चालत ना. तर दोघांमध्ये किती मीटर अंतर					
	(1) 21	(2) 18	(3) 24	(4) 20					
	~~-~~		_	north-east and Tarun walked meters and Arun came back					

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

(2) 18

(1) 21

one meter. How many meters are they away from each other?

(3) 24

(4) 20

प्रश्न क्र. 185 ते 186 करीता.

प्रश्नात सांगितल्या प्रमाणे चिन्हांचा बदल करुन अचूक पर्याय लिहा.

For Questions No 185 to 186.

As per the given question change the signs and select the proper option.

185. जर '-' म्हणजे '÷', '×' म्हणजे '+', '+' ऐवजी '×', '÷' ऐवजी '-' ही चिन्हे वापरली तर

 $20 - 4 + 3 \times 7 \div 2$ चे उत्तर काय येईल ?

- (1) 42
- (2) 35
- (3) 15
- (4) 20

If '-' means ' $\div$ ', 'x' means '+', put 'x' in the place of '+', put ' $\div$ ' at '-'. By using these signs, what is the answer of $20 - 4 + 3 \times 7 \div 2$?

- (1) 42
- (2) 35
- (3) 15
- (4) 20

186. जर भागिले म्हणजे '-', गुणिले म्हणजे '÷', बेरीज म्हणजे '×' व वजाबाकी म्हणजे '+' तर खालील प्रश्नाचे उत्तर काय ?

 $4 \times 2 + 3 - 4 \div 1 - 3$

- (1) 4
- (2) 12
- (3) 36
- (4) 18

If division means '-', multiplication means '÷', addition means 'x' and subtraction means '+', then what is the answer of

 $4 \times 2 + 3 - 4 \div 1 - 3$

- (1) 4
- (2) 12
- (3) 36
- (4) 18

सूचना : प्रश्न क्रं. 187 ते 191 ची उत्तरे खालील माहिनी वरून द्या.

एका शाळेतील पाच विद्यार्थ्यांचा मराठी, इंग्रजी, गणित व हिन्दी या विषयांचा निकाल आला असून

A, B व D हे गणित व इंग्रजी या विषयात उत्तीर्ण आहेत.

B, E व C हे इंग्रजी व मराठी या विषयात उत्तीर्ण आहेत.

D. C व E हे हिन्दी व मराठी विषयात उत्तीर्ण आहेत.

A, D व E हे इंग्रजी व हिन्दी या विषयात उत्तीर्ण आहेत.

Information: For question No. 187 to 191.

In a school the result of five students was declared for the subjects Marathi, English, Maths and Hindi.

A, B and D passed in Maths and English.

B, E and C passed in English and Marathi.

D, C and E passed in Hindi and Marathi.

A, D and E passed in English and Hindi.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

187.	खालीलपैकी कोण इंग्रजी विषयात उत्तीर्ण आहे ?								
	(1) फक B, E, C				(2)	फक्त A, D, C		•	
	(3) फक्त A व D				(4)	सर्वजण			
	Who	Who have been passed in English?							
	(1)	Only B, E, 0	2		(2)	Only A, D, C			
	(3)	Only A and	D		(4)	All			
188.	गणितात उत्तीर्ण विद्यार्थी कोणत्या गटाने दाखविले आहेत ?								
	(1)	A, B, C	(2)	B, C, D	(3)	A, B, D	(4)	A, E, C	
	Who	have been p	assed	in Maths?					
	(1)	A, B, C	(2)	B, C, D	(3)	A, B, D	(4)	A, E, C	
189.	सर्व '	विषयात कोण उ	तीर्ण झ	ाले आहे ?					
	(1)	D	(2)	В	(3)	A	(4)	C	
	Who	has been pa	ssed i	in all subjects?					
	(1)	D	(2)	В	(3)	A	(4)	C	
190.	मराठी	। उत्तीर्ण परंतू हि	न्दीत ः	अनुत्तीर्ण कोण आहे ?				-	
	(1)	D	(2)	В	(3)	C	(4)	Α	
	Who	has been pa	ssed	in Marathi, but fa	iled i	n Hindi ?			
	(1)	D	(2)	В	(3)	C	(4)	A	
191.	C व	E दोघेही कोणत	या विष	यात अनुत्तीर्ण आहे ?					
	(1)	हिन्दी	(2)	मराठी	(3)	गणित	(4)	इंग्रजी	
	C aı	nd E both hav	ve fai	led in which subje	ct?				
	(1)	Hindi	(2)	Marathi	(3)	Maths	(4)	English	
192.	महेशचे वय सारंगच्या वयाच्या निमपट आहे. 5 वर्षानंतर सारंगचे वय त्याच्या वडीलांच्या तत्कालीन वयापेक्ष 25 वर्षानी कमी असेत. त्याच्या वडीलांचे आजचे वय 55 वर्षे असेल तर महेशचे आजचे वय किती ?								
		•				_		•	
	(1)	45 वर्ष	(2)	30 वर्ष	(3)	25 वर्ष	(4)	15 वर्ष	
	Todays Mahesh's age is half the age of Sarang. After five years Sarang's age will be 25 years less than his father. If Sarang's father's age is 55 years as on today, ther what is the current age of Mahesh?								
	(1)	45 years	(2)	30 years	(3)	25 years	(4)	15 years	

- 193. सिचनचे घड़याळ प्रत्येक तासाला 4 सेकंद पुढे जाते. सोमवारी सकाळी 11:00 वाजता बरोबर लावलेते घड़याळ त्यानंतर येणाऱ्या शनिवारी 11:00 वाजता कोणती वेळ दाखवेल ?
  - (1) 11:08
- (2) 11:02
- (3) 11:30
- (4) 11:48

Sachin's clock goes ahead 4 seconds in every hour. Monday morning at 11:00 a.m. the clock is set at the proper time. Now what will be the time shown on Saturday morning at 11:00 a.m. ?

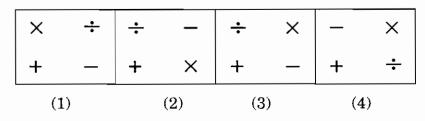
- (1) 11:08
- (2) 11:02
- (3) 11:30
- (4) 11:48

194. नंतर क्रमाने येणारी आकृती ओळखा.

प्रश्न आकृती :

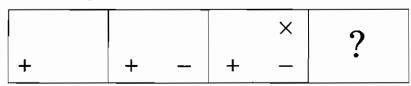

उत्तर आकृती :

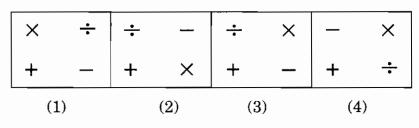

Find out the next figure.

Question Figures:

Answer Figures:

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

195. 1 जानेवारी 2010 ला शुक्रवार दिवस होता. तर 31 जानेवारी 2012 ला कोणता दिवस येईल ?

- (1) सोमवार
- (2) मंगळवार (3) बुधवार

On $1^{\rm st}$ January 2010 the day was Friday. Then what will be the day on $31^{\rm st}$ January 2012?

- (1) Monday
- **(2)** Tuesday
- (3) Wednesday
- (4) Thursday

196. पृढील गटातील विसंगत पर्याय ओळखा.

(अ) भ्रमणध्वनी

(1) अ

(क) आंतरजाल (ब) दुरध्वनी (ड) संगणक

(2) ৰ

- (4) ड

Find the odd man from the group.

- (A) Mobile (B) Internet
- (C) Telephone (D) Computer
- (4) D

(1) A

- (2) B
- (3) C

197. 1500 च्या $\frac{5}{3}$ च्या $\frac{1}{5}$ किती ? (1) 250 (2) 26

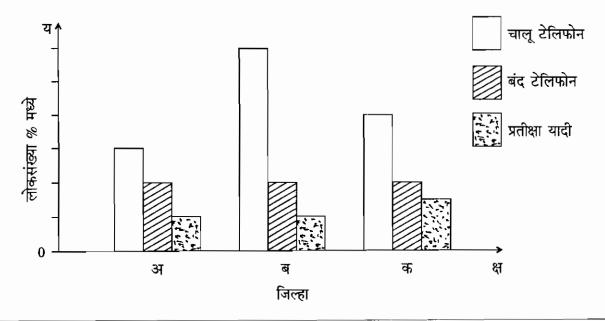
- (3)500
- (4) 550

How much is $\frac{1}{5}$ of $\frac{5}{3}$ of 1500 ?

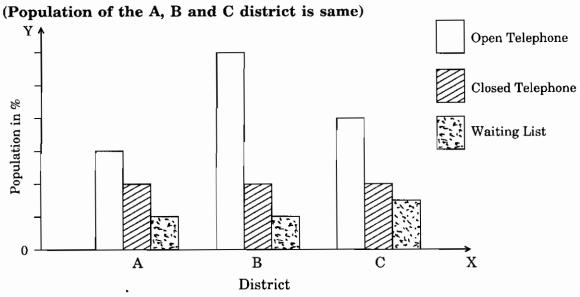
- (1) 250
- (2) 260
- (3)500
- (4) 550

सुचना : दिलेल्या आलेखाच्या आधारे प्रश्न क्रं. 198, 199 आणि 200 हया प्रश्नांची उत्तरे द्या.

(अ, ब, क जिल्हांची सोक संख्या समान आहे)

Directions: Give the answer of the Questions No. 198, 199 and 200 from below graph.

198. सर्वात कार्यक्षम असलेला जिल्हा कोणता ?

- (1) अ
- (2) ৰ

(4) सांगता येत नाही

Which is the most working district?

- (1) A
- (2) B
- (3) C

(4) Don't know

199. जिल्हा 'अ' व जिल्हा 'ब' मध्ये चालूस्थितीत असणाऱ्या टेलिफोनचे प्रमाण काय ?

- (1) 'अ' जिल्हयातील चालू टेलिफोनचे प्रमाण 'ब' जिल्हयाच्या दुप्पट आहे.
- (2) 'अ' जिल्हयातील चालू टेलिफोनचे प्रमाण 'ब' जिल्हयाच्या निमपट आहे.
- (3) दोन्ही जिल्हयातील चालू स्थितीत असणाऱ्या टेलिफोनचे प्रमाण समान आहे.
- (4) 'अ' जिल्ह्यातील चालू टेलिफोनचे प्रमाण 'ब' जिल्ह्यातील टेलिफोनच्या तीन पटीने जास्त आहे.

What is the proportion of telephones in working condition in district 'A' and 'B' proportionately?

- (1) Double telephones in district 'A' in working condition as compared to district 'B' proportionately.
- (2) Half telephones in district 'A' in working condition as compared to district 'B'.
- (3) Equal number of telephones in working condition in both districts.
- (4) Three times telephones in district 'A' in working condition as compared to district 'B'.

200. कोणत्या जिल्हयात प्रतीक्षा यादीतील टेलिफोनची संख्या जास्त आहे ?

- (1) अ
- (2) **ब**

(3) **क**

(4) अ आणि ब

In which district is number of telephones on waiting list highest?

- (1) A
- (2) B

(3) C

(4) A and B

सूचना - (पृष्ठ 1 वरुन पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यितिरिक्त उत्तरपित्रकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/िकंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

- (1) स्वामी दयानंद सरस्वती
- (2) ईश्वरचंद विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय

(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र.क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करुन दाखविणे आवश्यक आहे.

я.я. 201. 1 2 • 4

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरिवलेल्या उत्तरपित्रकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करुन दाखवावा. ह्याकिरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.